

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) Az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatala (United States Patent and Trademark Office, USPTO) 2020. április 20-án adott ki végzést annak a 2019. évi szabadalmi bejelentésnek az ügyében, amelyet *Stephen Thaler* nyújtott be, és feltalálóként a DABUS nevű mesterséges intelligenciát (Artificial Intelligence, AI) jelölte meg. E folyóirat ez évi júniusi számában már beszámoltunk arról, hogy a DABUS-t feltalálóként megnevező, az Európai Szabadalmi Hivatalnál és az Egyesült Királyság Szellemitudajdon-védelmi Hivatalánál szintén Thaler által benyújtott bejelentést mindkét hivatal elutasította arra hivatkozva, hogy feltaláló csak személy lehet, AI-rendszer nem.

Az USPTO elutasító végzésében az amerikai szabadalmi törvény 35. cikkére hivatkozott, amely szerint „szabadalmat az kaphat, aki feltalál vagy felfedez ...”. A végzés hivatkozott továbbá egy korábbi bírósági döntésre az *Univ. of Utah v. Max-Planck-Gesellschaft Zur Forderung der Wissenschaften*-ügyben, amely szerint az amerikai szabadalmi törvény alapján csupán természetes személyek lehetnek feltalálók. A döntést hozó Szövetségi Kerületi Fellebbezési Bíróság (Court of Appeals for the Federal Circuit, CAFC) azzal érvelt, hogy egyrészt a feltalálással kapcsolatos fő kérdés az volt, ki gondolta ki a találmányt, másrészt a kigondolás szellemi folyamat, amelyet csak emberek képesek végrehajtani.

A feltalálás próbaköve a kigondolás (conception), a feltalálás mentális részének a befejezése. A kigondolás a feltaláló elméjében a teljes és működő találmány határozott és tartós eszméjének a kialakulása, és a továbbiakban ezt kell a gyakorlatban alkalmazni. A kigondolás akkor teljes, ha az eszme olyan egyértelműen meg van határozva a feltaláló elméjében, hogy csupán szokásos ügyességre lenne szükség a találmány gyakorlati megvalósításához, széles körű kutatás vagy kísérletezés nélkül. A kigondolás tehát szellemi folyamat – fejtí ki a bírósági határozat.

Míg a University of Utah felvetette azt a kérdést, hogy egy állam vagy egy vállalat lehet-e feltaláló, az USPTO megállapította, hogy az eredmény egy AI-rendszer esetén sem lenne eltérő. A hivatal a szabadalom tulajdonlásával kapcsolatban azt a kérdést is felvetette, hogy „a bejelentő elismeri, miszerint a DABUS nem birtokolhat semmilyen tulajdont, ideértve a maga a gép által létrehozott találmányok tulajdonjogát is”, megkérdőjelezve, hogy Thaler jogosult-e jogutódlásra vagy a szabadalmi bejelentés benyújtására.

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

A fentiek alapján jelenleg az Egyesült Államokban feltaláló csupán emberi lény lehet. Thaler azonban kijelentette, hogy a döntés ellen fellebbezni kíván, mert azon a véleményen van, hogy a DABUS a valódi feltaláló.

B) A „booking.com” piacvezető szobafoglalási szolgáltató 2015-ben az USPTO-nál kérelmet nyújtott be a BOOKING.COM védjegy lajstromozása iránt, amit az USPTO elutasított azon az alapon, hogy a „booking” szó generikus, és így nem védjegyezhető.

Ezt követően a booking.com egy kerületi bírósághoz (US District Court, DC) fordult, amely megállapította, hogy bár a „booking” szó valóban generikus, a „.com” toldalék eleendő az érvényes védjegy megalapozásához.

A CAFC megerősítette a DC döntését, és elutasította az USPTO fellebbezését a DC döntése ellen arra hivatkozva, hogy nézete szerint az USPTO nem bizonyította, miszerint az általános közönség nem tekinti a BOOKING.COM védjegyet olyan kifejezésnek, amely minden szobafoglalási helyre utal.

Az USPTO, megfontolva, hogy a múltban az amerikai bíróságok elutasították a „hotels.com” és ahhoz hasonló védjegyek lajstromozási kérelmét, most a legfelsőbb bírósághoz (Supreme Court, SC) fordult, amelynek döntése 2020 második felében várható.

C) 2019. november 6-án Texas Keleti Kerületi Bíróságán egy esküdtszék a United Services Automobile Association (USAA) javára 200 millió USD-t ítélt meg, mert megállapította, hogy *Wells Fargo* szándékosan bitorolta az USAA „önműködő felismerési” (auto-capture) eljárására irányuló két szabadalmát; ezt az eljárást bankoló ügyfelek betétek elhelyezésekor használják mobiltelefonról vagy egyéb készülékről származó fényképek felhasználásával. A szándékosság megállapítása alapján lehetséges, hogy a felperes a 200 milliós ítélet mellett további kártérítésre is jogosult lesz.

Az esküdtszéki ítélet ellenére tovább megy a harc a Wells Fargo és az USAA között. Az előbbi ugyanis az USPTO-nál kétségbe vonta az USAA szabadalmainak érvényességét, amelyek ezért függőben vannak a CAFC előtt. Emellett a Wells Fargo valószínűleg meg fogja fellebbezni a számára várhatóan kedvezőtlen döntést annak ellenére, hogy egy nemrég hozott gyorsított döntés megállapította, hogy a szabadalmak az amerikai szabadalmi törvény 101. cikke szerint nem érvénytelenek. Mindazonáltal az esküdtszéki döntés a Wells Fargo ellen valószínűleg fel fogja bátorítani az USAA-t, hogy érvényesítse szabadalmait más bankokkal és pénzügyi intézményekkel szemben is, amelyek használják az „önműködő felismerési” eljárást.

D) A *Nike*, a sportöltözetgyártó óriáscég kénytelen volt felfüggeszteni egy jelentős hirdetési kampányát, amelyet 2019-ben a baseball-liga egyik mérkőzése előtt szervezett, és amely 15 millió USD-be került. Az Észak-Karolinai Szövetségi Bíróság szerint ugyanis a SPORT

CHANGES EVERYTHING (a sport mindent megváltoztat) kampányszlogenje valószínűleg összetéveszthető a RUNNING CHANGES EVERYTHING és a SPORTS CHANGE EVERYTHING lajstromozott védjeggyel, amelyeket a futófelszerelés-gyártó és -forgalmazó *Fleet Feet Inc.* (Fleet) használ.

A bíróság a Fleet javára ideiglenes intézkedést hozott, miután elfogadta azt az érvelést, hogy a Nike-nak tudnia kellett a Fleet Feet védjegyeiről. A Nike ugyanis a Fleet 200 üzletében árusította cipőit.

Az ideiglenes intézkedés alapján a Nike köteles bemutatni új hirdetési anyagát, és törölni a SPORT CHANGES EVERYTHING szlogent weboldaláról és szociális médiaoldalairól, transzparenseiről és hasonló nagy hirdetési eszközeiről.

A Nike megfellebbezte a bírósági döntést.

E) Az USPTO megdöbbenést és haragot keltett azzal, hogy jóváhagyta a *Nestlé* THE VEGAN BUTCHER (a vegán mészáros) védjegy lajstromozására irányuló kérelmét, minthogy korábban elutasította egy vegán pár kérelmét a meglepően hasonló VEGAN BUTCHER védjegy lajstromozása iránt azon az alapon, hogy a kifejezés „csupán deszkriptív”.

Aubry és *Kale Walch* egy testvérpár, akik „Herbivorous Butcher” (növényevő mészáros) elnevezésű üzleteket vezetnek Minneapolisban (Minnesota, USA), amelyekben hús és sajt vegán változatait árusítják. Weboldaluk szerint gondos kézimunkával 100%-ban vegán hús- és sajtváltozatokat készítenek, amelyek a legjobb ízeket, szerkezetet és tápanyagokat nyújtják a legtöbb ember számára, az egészségre, az állatokra és a környezetre gyakorolt negatív hatás nélkül. Üzletüket 2014-ben indították, és eredményesen lajstromoztatták a THE HERBIVOROUS (növényevő) BUTCHER, a BROTHER (fívér) BUTCHER, a SISTER (nővér) BUTCHER és MEAT-FREE MEATS (húsmentes húсок) védjegyet. 2017-ben azonban az USPTO elutasította a VEGAN BUTCHER védjegy lajstromozására irányuló kérelmüket. Mindazonáltal *Aubry* és *Kale* ezt a „deszkriptív” kifejezést használják csomagolásaikon.

Amikor azonban az élelmiszergyártó (és 2017 óta *Nestlé*-leányvállalat) *Sweet Earth* a THE VEGAN BUTCHER védjegyet kívánta lajstromoztatni az USPTO-nál, *Aubry* és *Kale* megrökönyödésére ezt a védjegybejelentést a hivatal elfogadta. Ezért most az USPTO-nál felszólaltak, az Instagramon megállapítva a következőket: „A vállalatóriás (*Nestlé*) megpróbálja védjegyeztetni a THE VEGAN BUTCHER-t, amit eredetileg mi alkottunk. Mi azonban nem vagyunk megfélemlítve, és harcolunk azért, hogy visszakapjuk és megtarthassuk azt, ami a mienk.”

Az ügyet egy három bíróból álló tanács fogja elbírálni, ha a felek nem tudnak megegyezni.

F) A 2010-es évek első felében gyorsan nagy siker lett egy Tiger King (Tigriskirály) című, hétrészes dokumentumfilm a Netflixen egy oklahomai nagymacska-állatkert külön tulajdonosáról, akit *Joe Exotic* néven ismertek. A filmsorozat Exotic 200 nagymacskát tartalma-

zó gyűjteményére és az állati jogokért küzdő *Carole Baskin*nal folytatott évtizedes viszályára összpontosít. A műsor számos kiszámíthatatlan csavar és fordulat mellett foglalkozik egy bérgyilkossággal, titokzatos eltűnéssel, sikkasztással és utalásokkal állatokkal való visszaélésre.

Az Exotic és Baskin közötti konfliktus kezdetben közönséges védjegyvitának indult, nagyszámú felháborító mellékesemény mellett. Évekig tartó engesztelhetetlen viszálykodás után a védjegyvíta olyan forduloponthoz érkezett, amely az Exotic bukását is okozhatja.

Baskin és floridai Nagy Macskamenhely (Big Cat Rescue, BCR) nevű állatmenhelye éveken keresztül harcolt az Exotic és annak a világ 3890 élő tigrise közül közel százat tartalmazó állatkertje ellen, végcélként annak bezárásáért. Minthogy az Exotic utazó állatbemutatója Amerika-szerte bevásárlóközpontokat látogatott meg, és nagy tömegek számára tette lehetővé tigriskölykök simogatását, Baskin hadjáratot indított annak érdekében, hogy a bevásárlóközpontokat árasszák el az állatbemutatók megszüntetését sürgető telefonhívásokkal. Erre az Exotic azzal válaszolt, hogy állatbemutatóját átnevezte Nagy Macskamenhely Mulságnak. Ekkor Baskinék az USPTO-nál lajstromoztatták a BIG CAT RESCUE védjegyet.

Carole Baskin férje, *Howard Baskin* az Exotic előadásán az állatbemutatót az új név alatt hirdető röplapokat mutatott be, amelyek nem csupán felesége intézményének a nevét utánozták, hanem a BCR-logó betűtípusát és stilizálását is, de a „Mulság” szót annyira elhalványítva, hogy az alig volt látható. Az Exotic posztere egy hópárduc szemeit ábrázolta, és ez megegyezett a BCR akkori weboldalának fejlécével. Ráadásul az Exotic olyan névjegykártyákat osztogatott, amelyeken floridai címet tüntetett fel, ezzel is növelve a közönség megtévesztését. Az Exotic szándékai nyilvánvalók voltak: nem csupán bosszút akart állni Carole és Howard Baskinon, hanem felül is akarta múlni őket a Google-kutatás eredményeiben.

Ezek a tevékenységek azonban Baskinék számára alkalmat adtak arra, hogy végül jogi lépéseket tegyenek az Exotic ellen. Jóllehet nem kifogásolhatták az állatsimogatást – bár az Exoticnak erre nem volt engedélye –, védjegybitorlásért azonban pert indíthattak, sőt később szerzői jog bitorlásáért is beperelték az Exoticot, mert az közzétett fényképeket Carole Baskinról és a BCR menhelyről. A bíróság Baskinék javára döntött, és védjegybitorlásért az Exoticot 1 millió USD-t meghaladó kártérítés megfizetésére kötelezte.

G) Az SC 2020. április 23-án megállapította, hogy az amerikai védjegy törvény (Lanham Act) nem kívánja egy felperestől annak bizonyítását, hogy egy vádolt bitorló „szándékosan” bitorolt ahhoz, hogy egy bíróság az alperes haszna alapján díjat állapítson meg.

a) Az ügy háttere

Az amerikai védjegy törvény 32. cikke úgy rendelkezik, hogy ha egy alperesnél megállapították, hogy egy védjegyet bitorol, a felperes díjat kaphat többek között a bitorlás miatt keletkező „alperesi haszon” alapján. A törvény azonban a továbbiakban előírja, hogy ezt a díjat „a méltányosság elve alapján” kell megállapítani. A 2. kerületi bíróság és egyéb kerü-

leti bíróságok is azon a véleményen voltak, hogy ennek a korlátozásnak az alapján a hasznon alapuló díjakat csupán akkor lehet megállapítani, ha az alperes szándékosan bitorolta a védjegyet. Más bíróságok azt az álláspontot képviselték, hogy bár az alperes szándékossága olyan tényező, amelyet figyelembe kell venni a hasznon alapuló díj megállapításakor, a szándékosság megállapítása azonban nem előfeltétele az ilyen díj megállapításának.

Az ügy egy olyan perből származott, amelyet a *Romag Fasteners* (Romag) indított a *Fossil* ellen védjegybitorlás miatt. A Romag mágneses kapcsokat árusított, amelyeket a Fossil kezításkáin és egyéb termékein használt, de végül elkezdett olyan termékeket forgalmazni, amelyeket Kínában hamisított Romag-kapcsokkal gyártottak. Egy esküdszék a Romag javára döntött a bitorlás kérdésében, azonban azt is megállapította, hogy a Fossil nem „szándékosan” cselekedett, amikor bitorló kapcsokat alkalmazó termékeket árusított. Ennek a megállapításnak az alapján, és figyelembe véve a 2. kerület bíróságának azt a gyakorlatát, hogy az alperes haszna alapján csak szándékosság esetén állapított meg díjat, a bíróság a Fossil haszna alapján nem ítelt meg díjat, és ezt a Fellebbezési Bíróság megerősítette.

b) Az SC döntése

Gorsuch bíró véleménye alapján az SC hatálytalanította a Fellebbezési Bíróság döntését, mert úgy gondolta, hogy míg „a védjegyügy alperesének szellemi állapota nagyon fontos tényező annak megállapításakor, hogy helyénvaló-e hasznon alapján megítélni díjat, a szándékosság nem ’bevett előfeltétele’ az ilyen díjnak”. A bíróság úgy jutott erre a következtetésre, hogy elemezte a védjegy törvény egyéb olyan részeit, amelyek a „szándékosság” kifejezést és azzal rokon fogalmakat használnak, és végigolvasta az esetjognak védjegyügyekben a haszondíjra vonatkozó történetét. A többség (*Roberts* főbíró, valamint *Gorsuch*, *Thomas*, *Ginsburg*, *Breyer*, *Alito*, *Kagan* és *Kavanaugh* bíró) megállapította, hogy a védjegy törvény komoly gonddal kezeli a különböző mentális állapotokat, ideértve a szándékosságot is; „bármilyen ilyen szabványnak a hiánya a bíróság előtti rendelkezésben” azt mondja, hogy a szándékosság nem lehet szigorú előfeltétele a hasznon alapján történő díjmegállapításnak. A történeti esetjog vizsgálata alapján a bíróság nem tudta egyértelműen megállapítani, hogy a védjegy jog történetileg megkívánta-e szándékosság bizonyítását a haszondíj engedélyezése előtt, így a védjegy törvény 32. cikke szerint „nem volt szükséges ilyen követelményt beleolvasni a méltányosság elvének jelentésébe”.

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyságban a NOSECCO alkoholmentes bormárka (1. ábra) nem lajstromozható védjegyként, mert az Egyesült Királyság Szellemitulajdon-védelmi Hivatala szerint a név ütközik az eredetmegjelölésként védett PROSECCO névvel (2. ábra), amelyet 2009-ben lajstromoztak Trieszt környéki borokra és habzóborokra.

1. ábra

2. ábra

A PROSECCO nevet tehát nem védjegyként, hanem eredetmegjelölésként lajstromozták. Az EU-ban élelmiszeripari és növénygazdasági termékek lajstromozhatók eredetmegjelölésként, ha azokat elismert és ellenőrzött eljárás szerint termelik, dolgozzák fel és állítják elő egy adott területen.

A vonatkozó törvény szerint egy lajstromozott eredetmegjelölés gátolhatja egy új hasonló védjegy lajstromozását, és véd többek között bármilyen visszaélés, utánzás vagy felidézés ellen. A „felidézés” kifejezést tágan kell értelmezni, vagyis bitorlásnak minősülhet egy olyan név is, amely csupán egy lajstromozott eredetmegjelölés egy részét tartalmazza, de ez a rész a fogyasztók körében a védett eredetnév gondolatát idézi fel.

A hivatal szerint a NOSECCO és a PROSECCO név nagyon hasonló. Egyrészt azért, mert azonos terméktípusra vonatkoznak, másrészt mert a PROSECCO-termékek kiváló hírnévnek örvendenek. A hivatal azon a véleményen volt, hogy a NOSECCO név felidézi a PROSECCO név gondolatát, ezért megtagadta a NOSECCO védjegy lajstromozását.

A fenti ügy általános tanulsága, hogy egy lajstromozott eredetmegjelölés tágabb oltalmi kört biztosít, mint egy lajstromozott védjegy. Védjegybitorláshoz ugyanis az összetévesztés valószínűségét kell bizonyítani, ellentétben egy lajstromozott eredetmegjelölés bitorlásával, amihez egyszerűen elegendő a megjelölés gondolatának a felidézése.

Egységes Szabadalmi Bíróság

Az Egyesült Királyság 2016. novemberben bejelentette, hogy az Európai Unióból való kilépés ellenére folytatni fogja az előkészületeket az Egységes Szabadalmi Bíróságra (Unified Patent Court, UPC) vonatkozó egyezmény ratifikálására. Az angol kormány azonban 2020. február végén közölte, hogy az Egyesült Királyság nem vesz tovább részt az UPC-rendszerben vagy az ahhoz kapcsolódó közösségi szabadalmi rendszerben. Ezzel a döntéssel az ország tovább távolodik az Európai Uniótól: „Egy olyan bíróságban való részvétel, amely

európai uniós jogot alkalmaz, és amelyet az Európai Bíróság felügyel, nem egyeztethető össze azzal a célunkkal, hogy független és önkormányzó nemzetté váljunk” – jelentette ki a miniszterelnök egyik szövevénye.

Az Egyesült Királyság lemondása az UPC-ről tovább fogja erősíteni Németország helyzetét a széles körű szabadalombitorlási eljárások helyszíneként, továbbá a német bíróságok szabadalombitorlási eljárásokban követett joggyakorlatát az UPC-tervek most már nem fogják megkérdőjelezni. Az UPC előtti szabadalombitorlási eljárások várható magas költségére tekintettel ez kedvező hír lehet a kis- és középvállalatok számára, mert Németországban alacsonyabbak a bíróságok és a bírósági szakértők költségei.

Az UPC elnöke, *Alexander Ramsay* 2020. márciusban az alábbi közleményt adta ki:

„Az követően, hogy az Egyesült Királyság kormánya úgy döntött, hogy megszünteti részvételét az Egységes Szabadalmi Bíróságban és az Egységes Európai Szabadalmi Rendszerben, folytatjuk az Egységes Szabadalmi Bíróság megvalósításáért folytatott munkát. Mihelyt Németország olyan helyzetben lesz, hogy ratifikálhatja az UPC-egyezményt és az ideiglenes alkalmazásra vonatkozó jegyzőkönyvet, foglalkozni fogunk az Egyesült Királyság kilépésének gyakorlati következményeivel. Ezeket időben publikálni fogjuk.”

Az UPC-egyezmény további sorsa tehát jelenleg Németország intézkedéseinek múlik. A német alkotmánybíróság ilyen vonatkozású lépéseiről a Németország címszó alatt adunk tájékoztatást.

Európai Szabadalmi Hivatal

A) Az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO) kétévenként felülvizsgálja díjainak szerkezetét. Ennek megfelelően díjai 2020. április 1-jén megváltoztak. A díjváltozás mértéke általában 4%. Az alábbiakban csak a legfontosabb díjváltozásokat közöljük; a díjváltozás százalékos mértékét zárójelben adva meg.

Online bejelentés	125 EUR	(4,2%)
További bejelentési díj a 36. és minden további oldalért	16 EUR	(6,7%)
Igéyponti pótdíj a 16–50. igéypont után	245 EUR	(4,3%)
Igéyponti pótdíj az 51. és minden további igéypont után	610 EUR	(4,3%)
Európai kutatási díj/kiegészítő európai kutatási díj 2005. július 1-je utáni bejelentések esetén	1350 EUR	(3,8%)
Vizsgálati díj 2005. július 1-je után benyújtott bejelentések esetén	1700 EUR	(4,0%)
Nemzetközi bejelentések vizsgálati díja 2005. július 1-je után benyújtott bejelentések esetén	1900 EUR	(4,1%)

Felszólalási díj	815 EUR	(3,8%)
Fellebbezési díj	2705 EUR	(20%)
Dokumentum hiteles másolatának díja	105 EUR	(110%)
Átruházás lajstromozási díja	105 EUR	(162%)

A fentiekből látható, hogy a fellebbezési díj a korábbi 2255 EUR-ról 2705 EUR-ra nőtt, ami mintegy 20%-os emelést jelent. Az ESZH azonban csökkentett fellebbezési díjat számít fel kis- és közepes vállalatoknak, továbbá a természetes személyeknek és a nonprofit szervezeteknek, egyetemeknek és nyilvános kutatási szervezeteknek. Drámaian növekedett a hiteles másolatok díja 40 EUR-ról 105 EUR-ra.

B) Az Európai Szabadalmi Hivatal fellebbezési tanácsainak *felülvizsgált eljárási szabályai* 2020. január 1-jén léptek hatályba. Ezek a szabályok minden olyan fellebbezésre vonatkoznak, amely ezen a napon vagy ezt megelőzően függőben volt.

Az ESZH elsőfokú részlegei (Átvevőosztály, Vizsgálóosztály, Felszólalási Osztály és Jogi Osztály) által hozott döntések ellen lehet fellebbezni (vagyis megtámadhatók) az ESZH fellebbezési tanácsai előtt. A fellebbezési eljárások elsődleges célja a megfellebbezett döntés bírósági úton való felülvizsgálata [felülvizsgált eljárási szabályok 12(2) cikk]. A fellebbezési tanácsok az ESZH előtti engedélyezési és felszólalási eljárás utolsó fórumaiként működnek. A felülvizsgált eljárási szabályok a vonatkozó eljárások részleteit adják meg.

Az ESZH megállapítja, hogy az eljárási szabályokat annak érdekében módosította, hogy „növelje (i) hatékonyságát a kezelendő kérdések számának csökkentésével, (ii) a döntések előreláthatóságát a felek számára és (iii) a szabályok harmonizálását”.

Valójában a 2020. évi felülvizsgált eljárási szabályok törvénybe foglalják a fellebbezési tanácsok jelenlegi gyakorlatát és esetjogát, különösen a fellebbezési eljárások alapját (1. és 2. cikk) és egy fél arra vonatkozó lehetőségét, hogy a fellebbezési eljárás megindulása után minősítsen egy fellebbezési ügyet (13. cikk).

A 2020. évi szabályok főbb rendelkezéseit röviden az alábbiakban foglaljuk össze.

- Az 5. és 10. cikk lehetővé teszi a tanács számára, hogy összevonjon több fellebbezési eljárást, egymáshoz kapcsolódó több eljárással egymás után foglalkozzon, és meggyorsítsa a fellebbezési eljárásokat (a fél kérésére).
- A 11. cikk korlátozza az elsőfokú fórumnak való visszautalást, hacsak nincsenek azt igazoló „különleges okok”. Az első foknak való visszautalás jelenleg kivételnek számít.
- A 12. cikk azt határozza meg, hogy mi képezi egy fél ügyének alapját a fellebbezési eljárásokban.

A 12(2) cikk megállapítja, hogy „egy fél fellebbezését azokra a kérelmekre, tényekre, ellentétekre, érvekre és bizonyítékokra kell irányítani, amelyekre a fellebbezés alatt álló döntést alapozták”.

- A 13. cikk meghatározza, hogy egy fél a fellebbezési eljárásban hogyan tudja ügyét módosítani, miután az első szakaszban benyújtotta fellebbezésének okait. A 13(2) cikk szerint egy fél ügyében a szóbeli tárgyalásra vonatkozó felhívást követően benyújtott módosítási kérelmet elvben nem kell figyelembe venni, hacsak „rendkívüli körülmények nem állnak fenn”.
- A 15. cikk lehetőséget nyújt a fellebbezési tanácsnak arra, hogy írásban rövidített döntéseket adjon ki, a felek határozott egyetértése esetén.

Az Európai Unió Bírósága

A) Az EU Bíróságának (Court of Justice of the EU, CJEU) főtanácsnoka, *Jevgenij Tanchev* 2019. október 16-án véleményt nyilvánított a *Sky International AG (Sky International) v. SkyKick UK Limited*-(SkyKick)-ügyben. Az eldöntendő kérdés az volt, hogy a Sky International jóhiszeműen járt-e el, amikor a SKY védjegy lajstromozását kérte az EU Szellemi Tulajdoni Hivatalától (European Union Intellectual Property Office, EUIPO) a számítógépszoftver teljes kategóriáját jelölve meg, ami részben rosszhiszeműnek minősíthető, mint-hogy a vállalat a védjegyet egy nagymértékben változatos kategóriában csupán egyes tételekre szándékozott használni.

Tanchev egyértelműen rávilágított, hogy a Sky International kérelme a termékek széles körét védő védjegy lajstromozása iránt anélkül, hogy a védjegyet az összes termékre kívánta volna használni, rosszhiszeműséget jelent: „A bejelentő helytelenül kívánt monopóliumot szerezni abból a célból, hogy kizárjon lehetséges versenytársakat egy olyan jelzés használatából, amelyet nem szándékozik használni. Ez a védjegyrendszerrel való visszaélést jelent” [az EU 2017/1001 sz. védjegyrendeletének (EUVR) 114. szakasza].

Ezt követően azonban a CJEU döntése kevésbé volt szigorú:

„Bizonyos körülmények között egy védjegy lajstromozásának kérése a megjelölt áruk vagy szolgáltatások használatának szándéka nélkül a rosszhiszeműség egyik elemét képezheti, különösen, amikor a kérelem egyetlen célja harmadik felek meggátlása a piacon való megjelenésben, ideértve azt az esetet, amikor van bizonyíték visszaélő bejelentési stratégiára, amelyről az ítélező bíróságnak meg kell győződnie.”

B) A CJEU 2020. április 2-án döntést hozott abban a kérdésben, hogy az *Amazon* és egyéb online platformot működtető vállalatok védjegybitorlást követnek-e el lajstromozott védjeggyel ellátott, de nem forgalmazott áruk tárolásával.

Az ügy az Amazon tevékenységének egy sajátos szempontjára, nevezetesen arra vonatkozott, hogy harmadik felek által eladásra szánt termékek tárolása és szállítása az Amazon platformján védjegybitorlást képez-e. Az ügyben a *Coty* védjegybitorlásért pert indított az

Amazon ellen, mert az COTY védjegyet viselő *Davidoff Hot Water* parfümösvégeket tárolt és szállított, amelyeket azonban nem az Amazon, hanem harmadik fél eladók ajánlottak eladásra. Itt megjegyezzük, hogy maga a parfüm eredeti volt, azonban a Coty hozzájárulása nélkül vitték európai uniós piacra. Azt is meg kell jegyezni, hogy az Amazon a harmadik felek által eladásra felkínált termékeket úgy tárolta és szállította, hogy nem tudott a bitorlás elkövetéséről.

A CJEU azt vizsgálta, hogy a tárolás egy védjegy „használatának” tekinthető-e az EUVR 9(1) és (2) cikke szempontjából, különösen figyelembe véve a tárolást eladásra való felkínálás vagy piacra vitel céljából a 9(3)(b) cikk szempontjából.

A CJEU a kérdést negatívan válaszolta meg:

„Ahhoz, hogy az osztályozandó vagy hasonló védjegyeket viselő áruk tárolását a jelzéseket használónak lehessen minősíteni, arra is szükség van, hogy a tárolást magát működtető kövesse azon rendeletek célját, amelyek ezen áruk értékesítésére, tehát felkínálására vagy piacra vitelére vonatkoznak. Ennek hiányában nem lehet arra következtetni, hogy a védjegy használatát képező cselekvést ez a személy hajtja végre, vagy hogy ezt a jelzést a saját kereskedelmi kommunikációjában használja.”

A döntés tehát kimondottan olyan cselekedetekre korlátozódik, amikor a platformon egy harmadik fél ajánlja a tárolt vagy szállított bitorló termékeket anélkül, hogy az online platform működtetője tudna a bitorlásról. Ha az Amazon az árukat abból a célból tárolta volna, hogy saját maga ajánlja vagy vigye piacra azokat, vagy a védjegyet saját közleményében használta volna, közvetlen védjegybitorlásban lehetett volna vétkesnek találni.

Emellett, miközben a bíróság megállapította, hogy az Amazont nem kell az EUVR szerint védjegybitorlásban közvetlenül felelősnek tartani a harmadik felek részére végzett raktározási tevékenységért, más okok miatt közvetett felelősséggel tartozhat. Valójában a CJEU emlékeztetett arra, hogy amikor egy gazdasági cselekvő személy egy másik személyt képesé tesz arra, hogy használjon egy védjegyet, tevékenységét szükségszerűen a törvény más szabályaira hivatkozva kell vizsgálni, nevezetesen a 2000/31 e-kereskedelmi irányelv vagy a 2004/48 sz. IP-érvényesítési irányelv szabályai alapján, amelyeket ez a döntés nem érint.

C) Az EU Bíróságának főtanácsnoka 2019. októberben megerősítette, hogy egy kollektív védjegynek rendes körülmények között megkülönböztetőképességgel kell rendelkeznie. Ezért nem lajstromozható kollektív védjegy a ciprusi Halloumi sajtra.

Az ügy háttere, hogy Ciprus és a hagyományos ciprusi Halloumi sajt védelmére létesített alapítvány 2014 óta próbálja a ciprusi termelők számára eredetmegjelölésként oltalmazni a jól ismert Halloumi sajtot. Ugyanakkor különböző eljárások vannak folyamatban annak megakadályozására, hogy Ciprus eredetmegjelölésként vagy kollektív védjegyként védhesse a HALLOUMI megjelölést. Ilyen téren Ciprus 2019. júniusban vesztesként volt kénytelen

távozni az Egyesült Királyság Szellemitulajdon-védelmi Hivatalától, amely elutasította a HALLOUMI védjegy lajstromozására irányuló kérelmet.

Az alapítvány azonban 2000 júliusától tulajdonosa a HALLOUMI kollektív védjegynek a 29. áruosztályban sajtokra. Az EUVR a kollektív védjegyet úgy határozza meg, hogy az „arra szolgálhat, hogy megkülönböztesse a védjegytulajdonos áruait és szolgáltatásait más vállalatok áruitól és szolgáltatásaitól” (EUVR 74. cikk). A kollektív védjeggyel védett áruk vagy szolgáltatások előállítói/nyújtói egy sajátos társuláshoz tartoznak, és mint ilyenek, jogosultak a védjegy használatára.

A jelen esetben az alapítvány felszólalt egy bolgár vállalat által benyújtott, a BBQLOUMI elemet tartalmazó (szintén sajtra vonatkozó) ábrás védjegy ellen. Az EUIPO egyik fórumon sem adott helyt keresetének, ezért végül a CJEU-hoz fordult, kérve felszólalása elutasításának orvoslását.

A CJEU főtanácsnoka 2019. október 24-i véleményének kidolgozásakor egy olyan ítéletre támaszkodott, amelyet a CJEU 2013. márciusban hozott az alapítvány által a HELLIM szóvédjegy lajstromozása ellen benyújtott ügyben, amelyben megállapította, hogy a HALLOUMI megjelölés csupán csekély megkülönböztetőképeséggel rendelkezik, ezért ki van zárva az összetévesztés valószínűsége.

A most vizsgált ügyben az alapítvány azonban azt a nézetét hangoztatta, hogy egy kollektív védjegy szükségszerűen erősebb oltalmat biztosít, amit az elsőfokú bíróság nem kellő mértékben vett figyelembe. Az erősebb oltalom a megkülönböztetőképeség gyengébb bizonyítási követelményével társul. A főtanácsnok azonban véleményében egyértelművé tette, hogy a kollektív védjegyek megkülönböztetőképeségét az általános szabályok alapján kell megítélni. Így, minthogy egy kollektív védjegy – miként minden más lajstromozott védjegy is – kereskedelmi eredet garantálására szolgál, egy kollektív védjegy lajstromozása, hasonlóan egyéb védjegyek lajstromozásához, feltételezi annak megkülönböztető jellegét. A főtanácsnok szerint azonban nehezebb megválaszolni azt a kérdést, hogy az EUVR 66(2) cikke szerint a földrajzi kollektív védjegyek megkülönböztetőképeségét meg lehet-e ítélni az általános követelmények alapján.

A főtanácsnok véleményében hivatkozott egy korábbi fontos döntésre, amely a DARJEELING kollektív földrajzi védjegyre vonatkozott, és egyrészt egy indiai tartománynak, azon belül egy városnak is a neve, másrészt jól ismert megjelölése egy ott termesztett híres fekete teának. A CJEU 2017-ben engedélyezte ezt a földrajzi kollektív védjegyet. A főtanácsnok szerint azonban a HALLOUMI név nem egy sajátos helyet jelöl meg, hanem csupán egyetlen hellyel, Ciprussal társul.

A fentiek alapján a főtanácsnok azt ajánlotta, hogy a bíróság tartsa fenn az alsófokú bíróság elutasító döntését. Így az alapítvány nem tudta elérni eredeti célját, a HALLOUMI védjegy önműködő megerősítését erősebb megkülönböztetőképeséggel rendelkező kollektív védjegyként, mert a fogyasztók nem érzékelnék a földrajzi megjelölést a termék kollektív kereskedelmi eredetének jelzéséként.

D) Az alábbiakban a CJEU-nak *Kokott* főtanácsnoka által 2020. január 22-én közreadott véleményét ismertetjük a rendkívül sikeres *Paroxetine* gyógyszerre vonatkozó szabadalom lejárta kapcsán felmerülő kérdésekről, amelyek részben szabadalomjogi, részben versenyjogi vonatkozásúak, és amelyeket az Egyesült Királyság Versenyjogi Fellebbezési Törvényszéke (Competition Appeal Tribunal, CAT) tett fel a CJEU-nak. Ezek a kérdések „fizetni késedelemért” (pay-for-delay) típusú megállapodások jogi megközelítésére vonatkoztak az EU versenytörvénye alapján. Az ügyben az egyik fél egy „originátor” gyógyszergyártó, vagyis eredeti gyógyszerek gyártásával foglalkozó vállalat, míg a másik fél egy „generikus”, vagyis generikumokat, azaz lejárt szabadalmú gyógyszereket gyártó vállalat volt. A „fizetni késedelemért” alapú megállapodások háttérben folyamatban levő vagy tervezett szabadalmi per áll az originátor szabadalmas és egy vagy több generikus gyártó között, akik e vitákra vonatkozó megállapodások sorát kötik, és a megállapodások alapján az originátor a generikus gyártónak különböző utakon értéket utal át annak fejében, hogy a generikus nem vagy csak később kezdi el az originátor termékének gyártását.

A *Kokott* főtanácsnoknő által a feltett tíz kérdésre adott vélemény széles körű jogi témákkal foglalkozik. Az alábbiakban a vélemény legérdekesebb részeiből ismertetünk néhányat.

a) Mi a szabadalmak (és a szabadalmi viták) szerepe annak eldöntésében, hogy versenytárs-e az originátor és a generikus?

Ez fontos kérdés, mert a versenyszabályok csak a versenyre nyitott szektorokban érvényesülnek, és mert ahol a versenyszabályok érvényesek, a versenytársak közötti megegyezések nagyobb valószínűséggel befolyásolják a versenyt, mint a nem versenytársak között. A főtanácsnok véleménye szerint a szabadalmak mindkét esetben döntő szerepet játszanak.

b) Egy vállalat lehetséges versenytárs-e versenyre nyitott piacon?

A válasz két dologtól függ:

- vannak-e legyőzhetetlen akadályai a kérdéses piacra való belépésnek és
- figyelembe véve a piaci összefüggéseket és a tényeket, a belépés valódi lehetőség-e?

Döntő tényezőt jelent, hogy a generikus rendelkezik-e tényleges képességgel a belépéshez. Egy olyan egyezmény megkötése, amely meggátolná a generikus belépését, valamint az originátor szubjektív nézete a belépés lehetőségéről azt jeleznék, hogy versenyviszony van a generikus és az originátor között. A főtanácsnok szerint a felek közötti vita arra utal, hogy a felek lehetséges versenytársak, míg egy bírósági eljárás elkezdése azt jelentheti, hogy a generikus valóban készül a piaci belépésre.

Összegezve, a főtanácsnok arra a következtetésre jutott, hogy annak megítélésakor, vajon a felek versenytársak-e, a szabadalmi helyzet csupán része az általános piacdinamikának a gyógyszergyártási szektorban. A szabadalmi per helyzete nagymértékben attól függ, hogy van-e bizonyíték arra, miszerint az originátor a generikust fenyegető versenytársnak tekin-

tette, és lépéseket tett ennek a fenyegetésnek az elhárítására. A versenytörvény nem kívánja a szabadalomérvényesítés valószínűségének a felbecsülését.

c) Fizetés a késedelemért

A főtanácsnoki vélemény hosszan tárgyalja a jelenlegi versenytörvény egyik ellentmondását azzal kapcsolatban, hogyan lehet megkülönböztetni egy „tárgyi” versenykorlátozást egy „hatástól függő” korlátozástól. Ez azért fontos, mert befolyásolja többek között egy bitorlás megállapításához szükséges bizonyítékok szintjét.

A főtanácsnok szabványos megközelítést alkalmazott a „tárgyi” bitorlás azonosítására, és megjegyezte, hogy az egyezmények ténylegesen előírták, miszerint az egyik vállalat fizessen a másikkal a piac elhagyásáért; ezért elvileg az egyezmények versenyellenes célúak voltak. A főtanácsnok azonban még számos szabadalmi vonatkozású kérdést kívánt tisztázni véleményének megformálása előtt.

d) A szabadalom oltalmi körének és időtartamának szerepe

A főtanácsnok szerint a megegyezés akkor is befolyásolhatja a versenyt, ha a benne foglalt korlátozások nem haladják meg a szabadalom időbeli és műszaki hatókörét. A szabadalmasnak joga van szembeszállni a bitorlásokkal, kizárólagossági jogai azonban nem védik meg szabadalmának érvényességével szembeni támadások ellen; ezért az ilyen célú megállapodás a szabadalom oltalmi körén kívül esik.

Adott lévén a gyógyszerpiac jellege, ahol a generikus belépését jelentős árcsökkenések követik, az a tény, hogy a generikusnak átutalt érték kisebb annál, amit a generikus várhatott volna a piacra való belépéstől, nem befolyásolja a megegyezés versenyellenes jellegét. Lényegileg a generikus a piacra való belépés bizonytalanságát és erőfeszítését azzal a bizonyossággal helyettesíti, hogy további erőfeszítés nélkül megkapja a szabadalomtulajdonos monopoljogból eredő bevételeinek jelentős részét.

e) A megegyezés jellegének fontossága

A felek azzal érveltek, hogy egyezségi megállapodásaikkal törvényes célt követtek, és ezt támogatja a közérdek; céljuk tehát nem lehet versenyt korlátozó. Erre a főtanácsnok azt válaszolta, hogy az érvelés nem elfogadható, és a CJEU korábbi joggyakorlatára utalt, megállapítva, hogy az EU versenytörvénye nem tesz különbséget a különféle megállapodások között. Ennek következtében az egyezséget bátorító gyakorlat nem vonja ki az egyezségi megállapodásokat a versenytörvény hatálya alól.

A főtanácsnok összefoglalóan megjegyezte, hogy „megegyezések továbbra is lehetségesek, ha őszinte a vita végső rendezésének szándéka, és a felek között olyan kompromisszumot tükröznek, amelyet a versenyhelyzet független felmérését követően értek el”. A főtanácsnok

arra is rámutatott, hogy a vizsgált egyedi megállapodások gyakorlatilag nem vetettek véget a vitának, hanem azt csak időben tolták el.

Később fog eldőlni, hogy a CJEU milyen mértékben fogadja el Kokott főtanácsnok nézeteit. Valószínű azonban, hogy véleménye, minthogy gondos mérlegelésen és alapos jogi megfontolásokon alapszik, mind az originátor, mind a generikus vállalatok, valamint általában a versenyjogi szakemberek részéről jelentős érdeklődésre tarthat számot.

Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala

A) Az EUIPO Törlési Osztálya az ábrán bemutatott, ruházati árukra lajstromozott BOY LONDON védjegyet 2019. december 20-án törölte azon az alapon, hogy az a náci jelképre emlékeztet, és ezért az európai védjegyrendelet 7(1)(f) cikke szerint az elfogadott erkölcsi elvekbe ütközik. A vitatott védjegy ábrás komponense egy nyitott szárnyú, jobbra néző, karmaival a „boy” szó „o” betűjén nyugvó sast ábrázol. A „boy”szó alatt lényegesen kisebb betűkkel olvasható a „London” szó. A törlés kérelmezője érvelését arra a feltételezésre alapozta, hogy a megtámadott jelzés egyértelműen ábrázolja az ún. „pártast” (Parteiadler), a Német Nemzeti Szocialista Párt egyik jelképét.

Szakemberek számára jól ismert, hogy a védjegyrendelet 7(1)(f) cikke tiltja a közrendbe és közérkölcsebe ütköző védjegyek lajstromozását. Ennek az elvnek a szövegezése igen tág, és bölcs alkalmazást kíván, figyelembe véve egyrészt a kereskedők arra vonatkozó jogát, hogy szabadon használjanak védjegyként lajstromoztatni kívánt jelzéseket, másrészt a közönség jogát arra, hogy ne zavarják támadó, fenyegető vagy sértegető védjegyekkel. A közérkölcset és közrendet sértő védjegyek lajstromozási tilalmának nem az a célja, hogy elkerüljék a jelzés kereskedelmi használatát, hanem hogy elkerüljék a védjegy lajstromozását olyan esetekben, amikor a kizárólagossági jog engedélyezése sérti a civilizált társadalom bizonyos alapértékeit. Továbbá szükségesnek tűnik rámutatni, hogy a 7(2) cikk szerint a 7(1)(f) cikk

akkor is alkalmazható, ha az elutasítás okai csupán a közönség egy részét érintik. A közrendet vagy közerkölcsöt sértő védjegyek lajstromozási tilalmának meglétét semmiképpen sem lehet a közönség azon részéről megnyilvánuló érzékelésre alapozni, amely könnyen befolyásolható vagy támadó, sem pedig a közönség azon részének érzékelésére, amely higgadt és rendíthetetlen, hanem egy észszerű személy követelményeire. A közrendbe vagy közerkölcsbe ütköző védjegyek lajstromozási korlátozásainak vizsgálatához a törlési osztály megemlíti, hogy az érintett közönséget nem lehet azoknak az áruknak és szolgáltatásoknak a célközönségére korlátozni, amelyekre a lajstromozást kérték. Ezzel szemben figyelembe kell venni, hogy a közerkölcsbe vagy közrendbe ütköző jelzés sértheti azokat, akik mindennapjaikban véletlenül szembesülhetnek vele.

A törlési osztály, jóváhagyva a kérelmező érveit, megállapította, hogy a megtámadott védjegy erkölcsellenes, mert a jelzés által kiváltott és a közönség által felfogott üzenet náci jelzésrendszerre emlékeztet, és ezért a védjegyrendelet 7(1)(f) cikkének az 59(1)(a) cikkével kombinált jelentése alapján érvénytelen.

A törlési osztály először vizuális szempontból vizsgálta a kérdést, és megállapította, hogy az érintett közönség a megtámadott védjegyet náci jelzésrendszerre való utalásként foghatná fel, jóllehet a védjegy nem mutatja a horogkeresztet, és a „boy London” szavakat tartalmazza. A horogkereszt elhagyása és a szavak hozzáadása azonban a törlési osztály megítélése szerint nem változtatja meg a közönség véleményét a védjegyről. Annak megállapításához, hogy egy jelzés erkölcsellenes-e, a konkrét esetre vonatkozó bizonyítékot kell benyújtani, amelynek alapján meg lehet állapítani, hogy a közönség hogyan reagálna, ha a jelzést áruk vagy szolgáltatások megjelölésére használnák.

A jelen ügyben a kérelmező érvelésének alátámasztására többek között számos újságcikket, magazint és online fórumot nyújtott be, amelyekben mind a fogyasztók, mind a tömegmédiák náci jelzésrendszerhez hasonlították a megtámadott védjegyet. A dokumentumok azt bizonyították, hogy bár nem minden felhasználó értett egyet azzal, hogy a megtámadott védjegy náci jelképrendszerre utal, „a közönség nem jelentéktelen része a jelzésen feltüntetett náci jelképre utaló jelzésként fogta fel”.

Minderre tekintettel a törlési osztály kinyilvánította, hogy a megtámadott védjegy érvénytelen, mert a náci pártra utal, és olyan képet közvetít, amelyet az érintett közönség az Európai Unió alapvető értékeit ellenző ideológiára való utalásként fog fel. „Ezért a megtámadott védjegy olyan jellegű, hogy nem csupán a náci párt által végrehajtott tömeggyilkosságok áldozatai, hanem az Unió területén bárki, aki normális érzékenységgű és tűrőképességű, megbotránkozik vagy megbántódik, amikor találkozik vele.”

B) A repülőgép-tervezőként híressé vált *Wilhelm Messerschmitt* 1952-ben alkotta meg az ábrán bemutatott háromkerékű gépkocsit, amelynek gyártását 1964-ben fejezték be. Messerschmitt 1969-ben hozta létre a Messerschmitt-alapítványt, amely többek között

gépkocsikra lajstromozva birtokolta a MESSERSCHMITT védjegyet, de csak 2019. októberig, minthogy akkor az EUIPO az osztrák KSR vállalat kérelme alapján az eredeti védjegy törlését rendelte el, mert megállapította, hogy a lajstromozás érvénytelen; az alapítvány ugyanis öt éven keresztül nem használta a védjegyet.

Az alapítvány azzal védekezett, hogy nemrég előkészületeket tettek folyamatba egy új háromke-rekű jármű gyártására és forgalomba hozatalára, amire az EUIPO azt válaszolta, hogy a háromke-rekű gépkocsi neve VELOSCHMITT volt, nem pedig MESSERSCHMITT.

Az alapítvány MESSERSCHMITT védjegyének törlését követően a KSR az EUIPO-nál kérte a MESSERSCHMITT védjegy lajstromozását, ami egy-értelműen mutatja, hogy teljes mértékben lehetséges eltulajdonítani jól megalapozott vonzó, de nem használt védjegyeket.

Az Európai Unió Törvényszéke

Az Európai Unió Törvényszékének (EU General Court, GC) egy újabb döntése védjegyek összehasonlításánál a hangzás fontosságával foglalkozik.

A vizsgált ügy a *Vinos de Arganza SL* (Vinos) spanyol vállalat által az EUIPO-nál a 33. áruosztályban benyújtott ENCANTO ábrás védjegybejelentésre vonatkozik, amely ellen felszólalt a korábbi BELCANTO védjegy tulajdonosa, a német *Nordbrand Nordhausen GmbH* (Nordbrand); ez a védjegy is a 33. áruosztályban volt lajstromozva, kivéve a söröket.

Az ENCANTO védjegyet az alábbi ábrán mutatjuk be.

Az EUIPO-nak mind a Felszólalási Osztálya, mind a fellebbezési tanácsa az összetévesztés valószínűsége mellett döntött. A GC egyetértett a tanáccsal abban, hogy a védjegyek legalább vizuálisan kismértékben hasonlóak voltak azon az alapon, hogy a jelzések első részének különbsége nem volt elegendő az azonos E, C, A, N, T és O közös betűk hasonlóságának ellensúlyozásához.

A GC azzal is egyetértett, hogy a jelzések hangzásilag hasonlítottak, mert a közös betűk a ritmus és az intonáció vonatkozásában is hasonlóak voltak, és az első szótagok különbsége nem befolyásolta jelentős mértékben az általános hangzási hasonlóságot.

A bejelentő azzal érvelt, hogy a jelzések hangzásilag eltérők voltak az első szótagok („bel” és „en”) különbsége miatt. A GC szerint azonban „megmarad az a tény, hogy egybeesnek a 'can' és a 'to' szótagok és az 'e' az első szótagban, aminek eredménye a hangzási hasonlóság”.

A fellebbezési tanács jelezte, hogy a hangzási hasonlóság különös fontossággal bír, mert a kérdéses árukat gyakran zajos környezetben rendelik, ami csökkenti a vizuális különbség jelentőségét, és növeli az összetévesztés lehetőségét a hangzási hasonlóságok miatt. Azt is jelezte, hogy amikor a fogyasztókat nyilvános helyeken szolgálják ki, italukat gyakran kapják pohárban, nem pedig az italok saját csomagolásában.

A bejelentő érvelése szerint a fellebbezési tanács túlbecsülte a vizsgált jelzések hangzási hasonlóságát különösen azért, mert a vonatkozó közönségnek rendes körülmények között lehetősége van szemügyre venni az árukat és azok címkéjét, tekintet nélkül arra, hogy azokat éttermekben vagy kiskereskedésekben árusítják.

A GC azonban megállapította, hogy a fellebbezési tanács megalapozottan utalt összetévesztési valószínűségekre, tekintet nélkül arra, hogy a hangzási szempontnak különösebb jelentőséget tulajdonított volna a kérdéses áruk vonatkozásában. A GC döntése szerint „ezért ez a kérdés felesleges”.

Ez különös megállapítás, mert a döntés nagymértékben függött a védjegyek hangzási hasonlóságától (a védjegyeket fogalmilag semlegesnek és vizuálisan csak kismértékben hasonlónak találták). Úgy tűnik, hogy a GC túl nagy hangsúlyt helyezett a hangzási szempontra és a zajszintre vendéglőkben és italmérésekben, továbbá alábecsülte az első szótag különbségeit, amelyek segítenek a védjegyek nem csupán hangzási, hanem vizuális megkülönböztetésében is.

Franciaország

A) Franciaországban 2020. április 1-je óta az Nemzeti Szellemi Tulajdoni Intézet (Institut National pour la Propriété Intellectuelle, INPI) kizárólagos joggal rendelkezik olyan ügyekben dönteni, amelyek fő tárgya védjegyek törlése és megvonása.

Az ilyen ügyek az INPI-nél kizárólag online intézhetők. A törvénymódosítás célja, hogy ezekkel a kevésbé idő- és költségintenzív eljárásokkal megtisztítsák és tisztán tartsák a védjegyrajstromot a nem használt védjegyekről, és egyúttal megkönnyítsék az új védjegyek lajstromozását.

Az INPI előtt bárki és bármilyen jogi személy fellebbezhet védjegy-törlési és -megvonási eljárás kezdeményezőjeként.

B) Franciaországban 2019. május 22-én módosított szellemi tulajdoni törvény lépett hatályba, amelynek 118. és 121–124. cikke szabadalmakra vonatkozik. Az alábbiakban röviden összefoglaljuk e cikkek lényegét.

- a) A törvénymódosítás hat évről tíz évre növelte a használati minták oltalmi idejét, és lehetővé tette a használatiminta-bejelentések szabadalmi bejelentéssé való átalakítását. Ennek következtében egy bejelentő későbbre halaszthatja találmányának újdonságvizsgálatát azáltal, hogy használatiminta-bejelentést nyújt be, és 12 hónapon belül azt szabadalmi bejelentéssé alakítja át. Ez alacsony költségigényű eljárás egyszerű alakiságokkal, amely 12 hónapon belül lehetővé teszi egy használatiminta-bejelentés átalakítását szabadalmi bejelentéssé. Az átalakítás fordítva is érvényes, vagyis szabadalmi bejelentést át lehet alakítani használatiminta-bejelentéssé.
- b) Az új törvény bevezette a szabadalmi bejelentések elleni felszólalási eljárást. Ennek alapján az INPI-nél felszólalási eljárásban kétségbe lehet vonni egy szabadalom érvényességét az időt rabló és költséges bírósági megsemmisítési eljárás helyett. Az eljárást szabadalmi ügyvivő is lefolytathatja, nincs szükség ügyvéd igénybevételére. Az új rendszerrel való visszaélés lehetőségének meggátlása érdekében csupán érdekelt felek nyújthatnak be felszólalást, vagyis a felszólalónak bizonyítania kell érdekeinek valószínű károsodását. A felszólalási eljárás 2020. április 1-jén lépett hatályba, vagyis csak e naptól engedélyezett vagy olyan francia szabadalmak ellen lehet felszólalni, amelyek ellen az engedélyezett 9 hónap felszólalási határidő 2020. április 1-jén még nem járt le.
- c) Bevezették a francia szabadalmi bejelentések feltalálói tevékenységének vizsgálatát. Ez tűnik a módosított szabadalmi törvény legfontosabb változásának, amely lehetővé teszi, hogy az INPI feltalálói tevékenység hiánya alapján elutasítson egy szabadalmi bejelentést. Ez a rendelkezés 2020. május 23-án lépett hatályba. Az ezt megelőzően benyújtott szabadalmi bejelentések esetén a feltalálói tevékenységet nem vizsgálják, vagyis a hivatal egy szabadalmi bejelentést főleg nyilvánvaló újdonsághiány esetén utasíthat el.
- d) Az új törvény nem szab időhatárt a megsemmisítési kérelmek benyújtásának, vagyis ilyen keresetet bármikor be lehet nyújtani.
- e) Az új törvény szerint bitorlási keresetet a benyújtására okot adó tények időpontjától számított 5 éven belül lehet benyújtani. A törvény szerint „bitorlási kereset nem nyújtható be attól a naptól számított 5 év elteltével, amelyen a jogtulajdonos megtudta vagy meg kellett volna tudnia, hogy mi volt az utolsó cselekedet, amelynek alapján felléphet a bitorlás ellen.” Az új törvény lehetővé teszi a jogtulajdonos számára, hogy kártérítést kapjon akár régi bitorlási cselekedetekért is.

- f) 2020. július 1-jén lépett hatályba az ideiglenes szabadalmi bejelentés rendszere, amelynek alapján ideiglenes szabadalmi bejelentést lehet benyújtani. Az ideiglenes szabadalmi bejelentés elsőbbséget alapoz meg. Az ilyen eljárás olcsóbb, és kevesebb alaki követelménnyel jár. Az ideiglenes bejelentést 12 hónapon belül szabadalmi bejelentéssé lehet átalakítani.

India

A) Az 1999. évi indiai védjegy törvény 124. és 125. cikke szerint egy védjegy érvényességére vonatkozó kérdéseket csupán a Szellemi Tulajdoni Fellebbezési Tanács (Intellectual Property Appellate Board, IPAB) dönthet el. Ha azonban egy per egy polgári bíróság előtt függőben van, akkor az IPAB hatásköre attól függ, hogy a védjegy törlésére irányuló keresetet a polgári bíróság első pillantásra tarthatónak tekinti-e.

a) Az ügy háttere

A K-D-H KAKE-DA HOTEL védjegy lajstromozott tulajdonosa, *Arun Chopra* (a felperes) 1950 óta üzemeltet ilyen védjeggyel egy vendéglőt. A védjegyet időközben elhunyt édesapja 1931-ben lajstromoztatta Lahore-i étterme számára.

A *Kaka Ka Dhabha Pvt. Ltd. and Others* (az alperes) a KAKA-KA DHABA név és három egyéb, kismértékben megváltoztatott név alatt kereskedik. Amikor a felperes tudomást szerzett arról, hogy az alperes kérelmet nyújtott be a KA-KA-KA védjegy lajstromozása iránt, védjegybitorlás miatt pert indított az alperes ellen, aki válasziratában közölte, hogy 2006. május 15. óta birtokol egy lajstromozott védjegyet; megjegyezte továbbá, hogy nincs hasonlóság a felperes lajstromozott védjegye és az általa használt védjegy között.

A felperes azonban eredményesen kérte a bíróságtól egy *ex parte* közbenső intézkedés elrendelését, amelyben a bíróság eltiltotta az alperest a KAKA-KA HOTEL jelzés használatától. Az alperesnek azonban megmaradt a joga a további három név használatára a Nasikban (Maharashtra) már működő éttermei (üzletei) nevéként azzal a feltétellel, hogy pontos feljegyzést vezet éttermeiben és üzleteiben az eladásokról.

b) A felperes keresete

A felperes a védjegy törvény 124. cikke alapján a per felfüggesztését kérte, arra hivatkozva, hogy az IPAB-tól kérte az alperes védjegy lajstromozásának törlését.

Az alperes ezzel szemben azt állította, hogy a törvény 124. cikke utólagos helyreigazítás céljára csak akkor alkalmazható, ha:

- i) a kereset kétségbe vonja a lajstromozott védjegy érvényességét; és
- ii) a keresetet a bíróság első pillantásra tarthatónak találja.

Mint hogy a vizsgált ügyben a két feltétel egyike sem teljesült, a kereset nem tartható fenn, mert a felperes úgy fordult az IPAB-hoz, hogy a bíróság nem találta az alperes védjegyének törlési keresetét első pillantásra tarthatónak.

c) A bíróság elemzése

A bíróság megállapította, hogy a törvény 30. cikkében foglalt rendelkezéseknek a törvény 124. cikkében foglaltak elleni alkalmazását a legfelsőbb bíróság *Patel Agencies v. Diesels Ltd.*-ügyben hozott ítélete kellően megmagyarázza, és kifejtette az ilyen ügyekben alkalmazandó helyes bírósági állásfoglalást:

„A törvényhozás szándéka egyértelmű: a törvényszéknek, nem pedig a polgári bíróságnak kell foglalkoznia minden olyan kérdéssel, amely egy védjegy-lajstromozás érvényességével kapcsolatos. Olyan esetekben, amikor a felek nem fordultak a polgári bírósághoz, a 46. és az 56. cikk független törvényes jogot biztosít ahhoz, hogy a sértett fél védjegyügyben jogorvoslatot kapjon. Ha azonban a felek polgári bírósághoz fordultak, többek között a védjegy érvénytelenségét vetve fel, az ilyen kereseteket az 1958. évi törvény szerint nem a polgári bíróság, hanem a törvényszék dönti el.”

A Delhi Felsőbíróság (Delhi High Court, DHC) hasonló álláspontot foglalt el az *Abbot Healthcare Pvt. Ltd. v. Raj Kumar Prasad*-ügyben, amelyben megállapította, hogy ha egy felperes keresetet indít az IPAB-nál miközben az ügy függőben van anélkül, hogy a törvény 124. cikke szerint a bíróság engedélyt kérné, nincs akadálya annak, hogy ilyen engedélyt kérjen. Az egyetlen különbség abban áll, hogy az IPAB nem jogosult az ügyben tárgyalást tartani, amíg a tárgyaló bíróság ki nem mondja a felperes keresetének első pillantásra való tarthatóságát az alperesek védjegy-lajstromozásának érvénytelensége ügyében.

d) A bíróság döntése

A bíróság a fentebb említett két korábbi bírósági döntés figyelembevételével vizsgálta a felperes keresetét annak megállapítása céljából, hogy a felperes által előterjesztett bizonyítékok kellően alátámasztják-e a törlési keresetet, és hogy a kereset első pillantásra tartható-e.

Az ügyben a bíróság a védjegyek hasonlósága és a fogyasztók megtévesztésének kockázata alapján megállapította, hogy az előadott érvek figyelembevételével a felperes törlési keresete első pillantásra tartható, ezért a lajstromozott védjegy érvénytelenségét állapította meg. Ennek következtében engedélyezte az eljárás felfüggesztését mindaddig, amíg a felperes által az IPAB-nál benyújtott kereset ügyében megfelelő döntés nem születik.

B) A Merck Sharp & Dohme Corp (Merck) Indiában szabadalmat kapott a 2-es típusú diabetesz kezelésére szolgáló SITAGLIPTINRE. Sanjeev Gupta és társai (az alperesek) gyártani és árusítani kezdtek egy SWIZGLIPT nevű gyógyszert, amely a Merck szerint bitorolta

szabadalmazott SITAGLIPTIN gyógyszerét. Ezért a Merck Gupta ellen bitorlási pert indított, kérve az alperes eltiltását a bitorolt termék gyártásától és eladásától.

A Merck azt állította, hogy Gupta termékének gyártása még export céljára is sérti szabaddalmi jogait, mert az 1970. évi indiai szabaddalmi törvény 48. cikke többek között feljogosítja a szabadalmazt arra, hogy harmadik feleket eltiltson ennek a terméknek Indiában való előállításától, használatától, eladásra felkínálásától, eladásától vagy importálásától.

Bár a bitorló terméket nem adták el Indiában, Indiából való export céljára gyártották. Az alperes azzal érvelt, hogy a törvény 48. cikke nem vonatkozik olyan gyártásra, amelyet csupán export céljára végeznek. Azt állította továbbá, hogy a törvény 48. cikkében említett tevékenységek, így a gyártás, használat és eladás India területére vonatkoznak, és ezért az export céljára történő gyártás vagy az export nem tekinthető bitorló cselekménynek.

A DHC nem értett egyet a 48. cikk ilyen értelmezésével, és megállapította, hogy „egy indiai szabaddalom engedélyezésének eredményeképp élvezett oltalom nem csökkenthető csupán hazai gyártásra és eladásra”. Minthogy a termék gyártása elismerten India területén történt, ebben az esetben nem merül fel a területen kívüli alkalmazás kérdése.

Az alperes azzal is próbálkozott, hogy gyártási jogait arra a licencre alapozza, amelyet az 1940. évi gyógyszer- és kozmetikai törvény alapján kapott. A bíróság azonban elutasította ezt az állítást, leszögezve, hogy a licenc engedélyezésekor a gyógyszerügyi hatóság nem vizsgálta, hogy a licencet szabadalommal védett termékre adja-e.

Így a bíróság a Merck javára döntött, és helyt adott ideiglenes intézkedés elrendelésére vonatkozó kérelmének.

Izrael

Az izraeli kormány 2020. márciusban jóváhagyta a KALETRA antiretrovírus-gyógyszer egy generikus változatára a kényszerengedély-adást abból a célból, hogy lehetővé váljon a koronavírussal fertőzött betegek kezelése ezzel az anyaggal. A kormány egyúttal kényszerengedélyt adott a KALETRA-ra engedélyezett három izraeli szabadalom használatára, hogy lehetővé tegye a KALETRA használatát és ezáltal a gyógyszer generikus változatából nagyobb mennyiségek importját. Ezt a gyógyszert rendszerint HIV kezelésére alkalmazzák, és jelenleg koronavírussal fertőzött betegeket kezelnek vele; így tanulmányozzák klinikai próbákkal a hatékonyságát, amiben közreműködik az Egészségügyi Világszervezet (WHO) is.

A KALETRA-szabadalmak tulajdonosa, az *AbbVie* gyógyszervállalat arról adott hírt, hogy nem szándékozik egy országban sem érvényesíteni a KALETRA gyógyszerre vonatkozó szabaddalmi jogait. Így *AbbVie* az első gyógyszervállalat, amely lemondott egy olyan gyógyszerre vonatkozó jogai révén szereshető haszonról, amely felhasználható lehet koronavírus kezelésére.

Japán

A) Japánban 2020. április 1-jén módosították a szabadalmi és a mintatörvényt. A legfontosabb változásokat az alábbiakban foglaljuk össze.

a) Szabadalmak

- A bíróság bitorlási perben a felperes kérelme alapján jogosult engedélyezni az állítólagos bitorló helyiségeinek semleges szakértők általi megvizsgálását.
- A szabadalmas kártérítést kérhet olyan károkért is, amelyek meghaladják a szabadalmas termelési lehetőségeit és eladásait, ha a károk mennyisége megfelel a licenccdíjnak. A meghaladó összeget annak a feltételezésnek az alapján lehet kiszámítani, hogy bitorlást állapítottak volna meg.

b) Minták

- A régi törvény szerint a mintajog a lajstromozás időpontjától számított 20 év elteltével járt le. A módosított törvény szerint ez az időtartam a bejelentés napjától számított 25 évre nő.
- A módosított törvény szerint egy épület külső és belső megjelenése tárgyként mintatoltalommal védhető. A régi törvény ezt nem tette lehetővé.
- A régi törvény szerint egy a főmintára vonatkozó mintabejelentés a főminta hivatalos közlönyben való publikációja előtt nyújtható be (a publikálás általában a bejelentést követő 8 hónapon belül történik meg). A módosított törvény szerint a vonatkozó mintákat a főminta benyújtási napjától számított 10 éven belül lehet benyújtani. Mindegyik vonatkozó lajstromozott minta oltalmi ideje a főminta oltalmi idejének lejártával egyidejűleg szűnik meg.

B) A Japán Szabadalmi Hivatal (Japan Patent Office JPO) 2020 januárjában közzétette a 2018. év statisztikai adatait, amelyek közül a legfontosabbakat az alábbiakban közöljük.

A közvetlenül Japánban benyújtott *szabadalmi bejelentések száma* (együtt a találmányi, a használatiminta- és a mintabejelentésekkel) 313 567.

A PCT-úton benyújtott japán szabadalmi bejelentések száma 64 212. Az engedélyezett szabadalmak száma 194 525. A *használatiminta-bejelentések száma* 5388, az engedélyezett használati minták száma 5303. A *mintabejelentések száma* 31 406, a lajstromozott mintáké 27 618. A *védjegybejelentések száma* 184 483. A Japánt megjelölő nemzetközi védjegybejelentések száma 17 803. A lajstromozott védjegyek száma 116 547.

Kanada

A) A Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) a *Sikes v. Encana Corporation*-ügyben a per kezdetétől számított több mint hat év eltelte után késedelem miatt elutasított egy bitorlási keresetet.

A pert *C. Steven Sikes*, az *Aquero LLC* és az *Aquial LLC* (a továbbiakban: felperesek) indították meg 2013. augusztusban. Beadványukban azt állították, hogy vízkezelési eljárásra vonatkozó, 2 595 723 sz. kanadai szabadalmukat bitorolják olajkinyerő berendezésekben. 2014. márciusban egy első helyzETFelmérés eredményeként elrendelték a per folytatását különlegesen kezelt eljárásként.

2015 májusától a per további két és fél éven keresztül szünetelt, mert a felperesek négy bírósági szinten eredménytelenül kísérelték meg alkalmatlannak nyilvánítani az alperes jogi képviselőjét. Ezután a felperesek a legfelsőbb bírósághoz (Supreme Court, SC) fordultak, amely 2017. novemberben megtagadta fellebbezési kérésüket.

Ezt követően a felperesek korlátozott lépéseket tettek a per előremozdítása érdekében, majd 2018. decemberben jelezték, hogy változtatni kívánják jogi képviselőjüket. A bíróság 2019. április 25-én a szövetségi bíróságok szabályzatának 382.1 cikke alapján egy második helyzETFelmérést rendelt el. Ez ellen a felperesek határidő-hosszabbítási kérelmet nyújtottak be, aminek alapján a bíróság engedélyezte a határidő meghosszabbítását. 2019. július 10-én a felperesek jelezték, hogy reménytelen új jogi képviselőjük van, képesek fedezni az eljárás költségeit, és további határidő-hosszabbítást kérnek. 2019. július 15-én az alperesek válaszként a helyzETFelmérési értesítésre azt kérték a bíróságtól, hogy összefoglalóan utasítsa el a késedelmi cselekményt.

Ezt a kérést a bíróság adminisztratív vezetője 2019. november 28-án teljesítette. Az elutasító végzésben a bíróság megjegyezte, hogy a felperesek nem rendelkeznek új képviselővel, és 2019. július 10. óta érdemi lépéseket vagy javaslatokat sem tettek az ügy előmozdítása érdekében. Emellett a per hat évvel korábban kezdődött, és olyan eseményekre vonatkozott, amelyek 10 évnél régebben játszódtak le. Ennek megfelelően a bíróság megállapította, hogy a felperesek a legkisebb mértékű szorgalmat vagy erőfeszítést sem tanúsították a per haladásának előremozdítása érdekében, és a késedelemmel hátrányos helyzetet hoztak létre, amelyben az eljárás a dokumentációs feltárási szakaszban maradt, elintézetlen függő beadvánnyal több mint hat évvel a per megindítása óta.

B) A Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) 2018. márciusban megállapította, hogy *Kennedy* infliximab (a *Janssen REMICADE*-ja) új alkalmazására vonatkozó szabadalma érvényes, és ezért a *Hospira* biohasonló *INFLECTRA* gyógyszerének használatával bitorlást követett el. 2020. január 30-án azonban a Szövetségi Fellebbezési Bíróság (Federal Court of Appeal, FCA) olyan döntést hozott, amellyel az ügyet visszaküldte az FC bírójának, hogy az újból vizsgáljon meg bizonyos, a 2 261 630 sz. ('630-as) kanadai szabadalom érvényességével kap-

csolatos kérdéseket. Az újbóli vizsgálat szóbeli tárgyalására 2020. január 27-én került volna sor, azonban elhalasztották, mert a bíró még nem végzett az ügy tanulmányozásával.

A '630-as szabadalom igénypontjai egy anti-TNF-a-antitest és metotrexát (MTX) kombinációjának alkalmazására vonatkoznak reumatoid arthritisz kezelése esetén olyan páciensekben, akik nem adnak kielégítő választ MTX egyedüli használatára.

Az FCA által vizsgált kérdések a következők voltak.

a) Bitorlás

Az FCA megállapította, hogy elegendő bizonyíték állt rendelkezésre az FC bírása azon következtetésének alátámasztásához, hogy az MTX nem ad kielégítő választ az INFLECTRA használatára. Ezzel szemben az FCA hatálytalanította az FC bírójának bizonyos igénypontok bitorlására vonatkozó megállapítását, mert arra a következtetésre jutott, hogy nem áll rendelkezésre elég bizonyíték. Továbbá, minthogy arra sem volt bizonyíték, hogy az egyik alperes, a *Celltrion* Kanadában folytatott tevékenységet, az FC bírása tévesen állapította meg, hogy a *Celltrion* bitorolt.

b) Újdonságrontás

Az FCA annak az újbóli megfontolására is visszaküldte az ügyet, hogy az újdonságrontóként vizsgált nyomtatványok valóban lerontották a '630-as szabadalom újdonságát. A bíróság megállapította, hogy „a kinyilvánítási kötelezettség ki van elégítve, ha az anterioritásokban leírtak végrehajtása szükségszerűen bitorlást eredményezne”, és megállapította, hogy nem volt világos, ez a követelmény miért nem volt kielégítve két anterioritás vonatkozásában.

Az FCA megállapította, hogy az igényelt kombinációs kezelés kapcsán akkor lehetne konkrét eredményeket nyerni a technika állásától való megkülönböztetés alapjaként, ha arra a következtetésre lehetne jutni, hogy az ilyen eredmények a kérdéses igénypont lényeges elemét képezik. Az alsófokú bíróság eljárása értelmében az igénypontok lényeges elemei nem kívántak meg semmilyen különleges eredményt, ideértve a bíró által „sajátos előnyként” leírt eredménytípust. Az FCA megállapította továbbá, hogy az FC bírása nem vette figyelembe a kielégítő kinyilvánítást a két korábbi nyomtatvány vonatkozásában.

c) Kézenfekvőség

Az FCA a kézenfekvőség vizsgálata céljából is visszaküldte az ügyet, mert szükségesnek tartotta a két korábbi nyomtatvány vizsgálatát is a kézenfekvőségi próba által megkívánt valamennyi tényező vonatkozásában.

d) Szakember

Bár a szakember nem befolyásolta az FC bírójának döntését, a fellebbezési bíróság külön megjegyezte, hogy „a feltalálói tevékenység nem kapcsolódik az osztálybesoroláshoz”, és

hogy „egy invenciózus személy az osztály legalján is lehet, és az osztály tetején levő személy nem feltétlenül invenciózus”.

e) A technika állásának köre

Az FCA megállapítása szerint „hiba kizárni a megfontolás köréből olyan nyomtatványokat, amelyek a vonatkozó időpontban a közönség számára egyszerűen azért nem voltak hozzáférhetők, mert nem voltak egy észszerűen szorgalmas kutatás számára hozzáférhető helyen”. Annak a valószínűsége azonban, hogy egy technika állásához tartozó nyomtatványt egy szakember nem talál meg, fontos lehet, ha „egy nem invenciózus [szakember] nem gondolatolt volna arra, hogy ezt az anterioritást egy másik anterioritással kombinálja az igényelt találmány megvalósításához”.

f) Kézenfekvő kipróbálni

Az FCA megállapította, hogy nem volt világos, vajon az FC bírása kellően figyelembe vette-e ezt a kérdést, mert látszat szerint ingadozott, amikor arra következtetett, hogy „nem volt magától értetődő, miszerint ez a kombináció (anti-TNF- α és MTX) megoldaná a technika állásában felvetett kérdést”. Ez azonban csupán egy tényező; az egyetlen „meghatározó próba annak vizsgálatában áll, hogy többé vagy kevésbé magától értetődő-e megpróbálni a találmányhoz való eljutást”. A bíróság arra következtetett, hogy az FC bírása által egy másik tényező figyelembevétele (a találmány eléréséhez szükséges erőfeszítés mértékének és jellegének vonatkozásában) nem volt megfelelő. Minthogy a lényeges elemek (amelyekben a felek egyetértettek) nem igényeltek külön kísérleteket vagy eredményeket, a szakembernek nem kellett klinikai próbákat végeztetnie. Ehelyett elég lenne együtt adagolni egy anti-TNF- α -antitestet és MTX-t az igényelt módon, és megfigyelni az eredményeket.

g) Egyéb kérdések

Az FCA számos egyéb kérdéssel is foglalkozott, ideértve az igénypontok szerkezetét, orvosi kezelési eljárásokat, a kettős szabadalmazást és a nem kielégítő kinyilvánítást.

A bíróság azonban nem volt meggyőződve arról, hogy az FC bírása ezeknek a kérdéseknek a megfontolásakor felülvizsgálható hibákat követett el. Orvosi kezelési eljárások szabadalmazhatóságának kérdésében a fellebbezési bíróság megállapította, hogy a kérdés „mély elemzést érdemel”, azonban ez az ügy nem volt alkalmas ilyen elemzéshez, mert „az igénypontok legtöbbször rögzített dózisosokra és kezelési időtartamokra volt korlátozva, vagy pedig nem írt elő semmilyen dózist vagy kezelési időhatárokat”. Az FC bírása 2020. júniusra tűzte ki az újbóli megfontolás szóbeli tárgyalását.

Ahhoz, hogy a Janssen fellebbezhessen, a kanadai legfelsőbb bíróság engedélyre lenne szüksége.

Kína

A) Kína Piacszabályozási Állami Adminisztrációja 2019. október 16-án rendeletet publikált a védjegyajstromozás kérelmeinek szabályozásáról. A 2019. december 1-jén hatályba lépett rendelkezések célja, hogy Kínában elvegye a rosszhiszemű védjegybejelentők kedvét, akiknek a száma az utóbbi években exponenciálisan nőtt.

A fenti hatóság két ízben, 2019. márciusban és szeptemberben kérte a rendelkezésre vonatkozó nyilvános véleményeket, amelyek alapján az első tervezet 8 cikke a végső szövegben 19-re nőtt.

Az új szabályozás paraméterekkel határozza meg a védjegyekre vonatkozó rosszhiszemű gyakorlatot és az olyan rosszhiszemű védjegybejelentéseket, amelyeket nem szándékoznak használni. Az alábbiakban röviden ismertetjük az új szabályozás legfontosabb pontjait.

A 2. és 3. cikk hangsúlyozza, hogy a védjegybejelentésnek arra vonatkozó tényleges igényen kell alapulnia, hogy a bejelentő a kizárólagos jogot a védjegy használatára kívánja megszerezni, és követi a jóhiszeműség elvét.

A 3. cikk azonosítja a rosszhiszemű védjegybejelentéseket, amelyeket tehát nem szándékoznak használni, vagy amelyeket csalárd módon vagy tisztességtelen eszközökkel nyújtanak be.

A 6. és a 7. cikk a használni nem kívánt védjegybejelentések elleni rendszabályokat ismerteti. Ezek:

- a védjegybejelentés elutasítása a védegyhivatal által;
- a rosszhiszemű védjegybejelentések elutasításának fenntartása a felszólalási eljárásban;
- a rosszhiszemű védjegybejelentések lajstromozásának érvénytelenítése.

A 8. cikk a használni nem kívánt, rosszhiszemű védjegybejelentések azonosítási módjait ismerteti. Ezek közül a legfontosabbak:

- a bejelentő által benyújtott védjegybejelentések mennyisége;
- a bejelentő ipari tevékenységének jellege és állapota;
- a bejelentő nyújtott-e már be rosszhiszemű védjegybejelentést, vagy bitorolta-e mások kizárólagos védjegyjogát?
- a védjegybejelentés azonos-e mások hírnevet szerzett védjegyével, vagy ahhoz hasonló-e?

A 12. cikk a használni nem kívánt rosszhiszemű védjegybejelentések alapján kirótt büntetéseket szabályozza, amelyeket a helyi piacellenőrző adminisztráció vagy annak felettes hatósága határoz meg. A büntetés lehet figyelmeztetés, pénzbüntetés, vagy a tevékenység körülményei alapján megszabott egyéb adminisztratív rendelkezés.

B) Ha Kínában egy eredeti készüléket előállító üzem exportra termékeket gyárt, a külföldi vásárló nem mindig birtokosa Kínában az árukon rögzített védjegyeknek. Mi történik azonban, ha a védjegyet egy harmadik fél lajstromoztatta, és az úgy dönt, hogy a gyártót beperli bitorlásért, kérve az áruk exportjának leállítását is? Ez egy régóta vitatott kérdés, amelyet a bíróságok különböző módokon értelmeztek.

A korai 2000-es években a döntések szigorúan megvalósították a védjegyoltalom általános elvét, nevezetesen azt, hogy egy védjegy használata a birtokos beleegyezése nélkül bitorlást jelent, és az sem okoz különbséget, hogy az árukat Kínában adták-e el, vagy pedig exportálták. Például a *Nike v. Spanish Side*-döntésben (2001) és a *Guangzhou Hong Xin Co, Ltd v. Guangzhou Customs*-ügyben (2005) a Guangdongi Felsőbíróság kinyilvánította, hogy egy más személy által lajstromoztatott védjegy használata bitorlást jelent akkor is, ha a termékeket exportálják.

Ezt a véleményt azonban nem minden kínai bíróság követte. Például 2004. februárban a Pekingi Felsőbíróság megállapította, hogy egy eredeti készüléket előállító üzem által előállított, de Kínában nem forgalmazott termékek a fogyasztók körében nem okozhatnak zavart és félreértést, és így nem is állapítható meg bitorlás.

2009. novemberben az 1. sz. Shanghaji Középfokú Bíróság és a Sanghaji Felsőbíróság úgy döntött, hogy mivel az ilyen termékeket kizárólag az amerikai piacra exportálták a kínai piacon való forgalmazás nélkül, a kínai fogyasztókat nem tévesztették meg az áruk eredetével kapcsolatban. Ezért a bírók azon a véleményen voltak, hogy – lévén a védjegy elsődleges funkciója az áruk eredetének jelzése zavar elkerülése céljából – ha az árukat Kínában nem forgalmazzák, a védjegy nem tölt be ilyen elsődleges szerepet Kínában (vagyis Kínában nincs zavar, és ezért bitorlás sincs).

2013. februárban a Zhejiangi Felsőbíróság a *Focker Security Products International Limited v. Pujiang Yahuan Lock Co, Ltd*-ügyben (*Pretul*-ügy) 2012-ben a következő döntést hozta.

Védjegybitorlást követnek el mindaddig, amíg eleget tesznek a védjegybitorlást meghatározó védjegy törvény 52.1 cikkében foglaltaknak. A jelenlegi törvények, rendeletek és joggyakorlat szerint nem látni kivételeket. Az alperes azzal érvel, hogy a vádolt áruk kizárólag Mexikóba irányuló exportra szolgálnak Kínában való forgalmazás nélkül, ami a kínai fogyasztók körében nem okoz zavart és félreértést, és így nem sérül a felperes védjegyjoga. ... Ez az érv azonban nem tartható. Az alperes cselekményei bitorolták a felperes védjegyét.

Ez az ügy nagy érdeklődést váltott ki, és azt várták, hogy a Legfelsőbb Népbíróság előtti újratárgyalás egyszer s mindenkorra tisztázza a vitát.

Az 2015. november 20-án megváltoztatta a zhejiangi bíróság döntését, és megállapította, hogy:

mivel (az árukat) nem forgalmazzák a kínai piacon, a *PRETUL* védjegyek nem töltik be a védjegy azon funkcióját, hogy megkülönböztessék az áruk eredetét Kínában. Ezért az ilyen védjegyek valószínűleg nem okoznak zavart és félreértést a vonatkozó kínai közönség körében.

Úgy tűnt, hogy a kérdés tisztázódott, de ez mégsem történt meg. 2015. december 18-án a Jiangsui Felsőbíróóság (a *Dong Feng*-ügy-ben) olyan döntést hozott, amely különbözött a *Pretul*-ügyben a Legfelsőbb Népbíróóság által hozott döntéstől, és megállapította, hogy egy eredeti készülékeket gyártó tevékenysége védjegybitorlást jelent, ha az ügyet általános elvek figyelembevételével vizsgálják (ebben az esetben az exportálónak tudnia kellett volna, hogy a kínai védjegytulajdonos és az áruk célországbeli vásárlója között ütközés történt, ezért az exportáló nem járt el észszerű gondossággal).

Két évvel később, 2017. december 28-án a Legfelsőbb Népbíróóság a *Dong Feng*-ügy újratárgyalási eljárásában megsemmisítette a jiangsui bíróság által hozott, védjegybitorlást megállapító döntést. Abból indult ki, hogy megismételte a *Pretul*-ügyben a zhejiangi bíróság által hozott döntés lényegét, azonban saját döntését nem arra alapozta, hanem megállapította, hogy az exportáló a rá nézve kötelező észszerű gondossággal járt el, és ezért nem követett el bitorlást.

A kérdés azonban még ezzel sem dőlt végleg el.

2019. szeptember 22-én a Legfelsőbb Népbíróóság újratárgyalta a *Honda v. Hengsheng*-ügyet, amelyben a Chongqingi Felső Bíróság pontosan követte a Legfelsőbb Népbíróóság érvelését a *Pretul*-ügyben, amely megállapította, hogy mivel a (bitorló) HONDAKIT védjegyet viselő motorkerékpárokat Mianmárba exportálták, a védjegyet Kínában nem használták, ezért nem követtek el bitorlást.

Ebben az ügyben a Legfelsőbb Népbíróóság nem követte a *Pretul*-ügyben alkalmazott érvelését. Megállapította, hogy „egy védjegyhasználati ügyet egészként kell megítélni. Mindaddig, amíg lehetőség van az áruk forrásának megkülönböztetésére, a védjegy törvény szerint védjegyhasználat történik”. Az áruk forrásának ilyen megkülönböztetési lehetősége nem csupán a kínai fogyasztókat érinti (akik hozzáférhetnek az árukhoz, amikor a célországba utaznak), hanem az áruk szállításában résztvevő valamennyi személyt is. A bíróság megállapította továbbá (amikor az áruk külföldi vásárlója birtokosa a védjegynek a célországban):

A védjegy jog területi jellegű. Egy Kínán kívül lajstromozott védjegy nem élvezheti egy Kínában lajstromozott védjegy kizárólagos jogát. Ennek megfelelően egy ilyen, külföldön lajstromozott védjegy licenctulajdonosa nem használhatja a jogát arra, hogy a védjegyet bitorlás elleni védekezésként használja.

A fentebb ismertetett bírósági döntések magyarázataként megemlítjük, hogy a kínai védjegy törvény nem alapul a TRIPS-megállapodáson, és így eltér az európai jogalkotástól, amelyben a védjegyhasználat nincs konkrétan definiálva; a kínai védjegy törvény csupán azt határozza meg, hogy milyen jelzéseket lehet védjegyként lajstromoztatni, és hogy a lajstro-

mozás milyen jogokat ad. A kínai védjegy törvény 48. cikke meghatározza a védjegyhasználatot, és a következő szavakat használja: „Az áruk eredetének megjelölése céljából”.

A *Pretul*-döntés ezeken a szavakon alapult, és a bíróság nem tette fel azt az egyszerű kérdést, hogy ha az árukon feltüntetett védjegy nem végzi el az áruk eredetmegjelölésének funkcióját (az exportálás következtében), akkor milyen egyéb funkciót végez? Erre nyilvánvalóan az lehetett volna a felelet, hogy a védjegy az áruk eredetének jelzése céljából volt az árukon feltüntetve, tekintet nélkül arra a helyre, ahol az árukat el akarták adni.

Az újratárgyalt *Honda*-esetben a Legfelsőbb Népbíróság nem erősítette meg, hogy a védjegy feltüntetésének egyszerű ténye önmagában a védjegy használatát jelenti. A bíróság kifejtette, hogy még ha exportálják is az árukat, fennáll annak a lehetősége, hogy az árukon feltüntetett védjegy jelzi az áruk eredetét (és ezáltal a védjegy használatát). E lehetőség egyik oka, hogy exportálás után lehetséges, hogy az áruk visszatérnek kínai területre. Az is előfordulhat, hogy az árukat a vevő még az exportálás előtt visszautasítja, mert azok valamilyen okból hibásak.

Lengyelország

A poznani *Wojciech Delmaczynski* a Lengyel Védjegy hivatalnál lajstromoztatta az F1 CAR WASH szó- és ábrás védjegyet a 3. áruosztályban tisztítószerekre, szappanokra és detergensekre, a 35. áruosztályban autószerelési hirdetés szolgáltatásokra, a 37. áruosztályban autószerelés felújításához és korszerűsítéséhez kapcsolódó szolgáltatásokra és a 42. áruosztályban autószerelés tervezésének szolgáltatására. A védjegyet a hivatal R 283290 számmal lajstromozta.

E védjegy ellen törlési keresetet nyújtott be a *Formula One Licencing B.V., Hollandia* (Formula One) arra hivatkozva, hogy az F1 szóvédjegyet 2010. június 30-án az Európai Unióban – ideértve Lengyelországot is – lajstromoztatta EUTM 009250721 számmal, továbbá az F1 szó- és ábrás védjegyet az Európai Unióban EUTM 3934387 számmal, 2004. január 19-i elsőbbséggel. (Ezt a védjegyet Lengyelországban 2004. május 10-én lajstromozták.) Az ilyen védjegyekkel ellátott termékek és szolgáltatások többsége azonos volt azokkal az árukkal és szolgáltatásokkal, vagy legalábbis nagyon hasonló volt azokhoz, amelyekre a megtámadott védjegyet lajstromozták. A megtévesztő hasonlóság mellett a Formula One arra is hivatkozott, hogy mindkét védjegy hírnévre tett szert.

A lengyel védjegy törvény – összhangban a 2015. december 16-i, 2015/2436 sz. európai parlamenti és tanácsi irányelvvel – kimondja, hogy oltalmi jog nem adható olyan védjegyekre, amelyek azonosak híres védjegyekkel vagy azokhoz hasonlóak, és amelyek esetében korábbi elsőbbségi jogot adtak bármilyen személynek bármilyen árukra vagy szolgáltatásokra, feltéve, hogy az észszerű ok nélkül bejelentett védjegy használata tisztességtelen előnyt jelentene a bejelentő számára, vagy hátrányosan befolyásolná a korábbi védjegy megkülönböztetőképességét vagy hírnevét.

A Lengyel Védjegyhivatal megállapította, hogy a kifogásolt védjegy hasonlít a Formula One híres védjegyéhez, mert uralkodó benne az „F1” elem, amely disztinktív, ellentétben a F1 CAR WASH védjegy többi elemével, amelyek csupán a szolgáltatás jellegére utalnak, és nem azonosítják magát a szolgáltatót, vagyis a védjegy eredetét.

A Formula One arra is hivatkozott, hogy vonzó és hírneves védjegyeit különböző típusú árukon használják. Ezért a megtámadott védjegyet a fogyasztók tőle származónak tekinthetik, és így e védjegytulajdonos a korábbi híres védjegyek használata révén jogtalan előnyhöz juthat.

A hivatal utalt az Európai Unió Bíróságának 2009. június 18-án a *L'Oréal SA vs. Malaika Investments*-ügyben hozott döntésére, amely megállapítja, hogy jogtalan előnyt szerez egy olyan harmadik fél, amely olyan jelzést használt, amely hasonlít egy híres védjegyre, mert minden ellenszolgáltatás nélkül kihasználja utóbbinak a hírnevét.

A fentiek alapján a Lengyel Védjegyhivatal nem vizsgálta külön a védjegyek hasonlóságát, mert a korábbi védjegy hírneve elegendő volt a megtámadott F1 CAR WASH védjegy érvénytelenítéséhez.

Mesterséges intelligencia

A CRISPR-technológiával kapcsolatos nemrég felbolydulást követően úgy tűnik, hogy az ez évi és a további évek fő területét a célzott módszerek fogják képezni. A gyógyszer- és a biotechnológiai iparon belül ebben az évben tovább fejlődik a személyre szabott gyógyszerek kutatása, valamint az új terápiákban rejlő lehetőségek kihasználásához szükséges adat-halászat és analitikai módszerek kiaknázása.

Annak érdekében, hogy tovább növeljék a hatékonyságot olyan területeken, mint a gyógyszerfejlesztés, a diagnosztika és a páciensek kiválasztásának és kezelésének optimalizálása, növekszik az érdeklődés a páciensek adatainak megszerzéséhez és elemzéséhez vezető új utak iránt. A mesterséges intelligencia (artificial intelligence, AI) és a gépi tanulás (machine learning, ML) területeinek újabb fejlődése is egyre jelentősebb szerepet játszik a biotechnológia területén, amit bizonyít, hogy az amerikai Szövetségi Gyógyszerügyi Hatóság (Food and Drug Administration, FDA) exponenciálisan növekedő számú AI-algoritmust engedélyezett az elmúlt néhány évben, és jóslások szerint az AI-hez kapcsolódó gyógyszerpiac értéke ennek az évnek a végéig el fogja érni a 6,6 milliárd dollárt.

Mindez a technológiai és az egészségügyi piac közötti új szövetségek képződéséhez vezetett: a *Concerto HealthAI*, egy mesterséges intelligenciával foglalkozó induló cég jelenleg együtt dolgozik a *BMS*-sel, a *Pfizer*-rel és az *Astellas*-szal, hogy támogassák a precíziós rákgyógyászati kezdeményezéseket, míg a *Roche* a *Flatiron Health and Foundation Medicine* megszerzésével nemrég bizonyította, hogy genomikus és klinikai adatok nagybani elemzésével betekintést tudnak nyerni klinikailag jelentős elképzelésekbe és azok megvalósíthatóságába.

Időközben fontosabb technológiai játékosok, így a *Google*, az *IBM* és a *Microsoft* lépéseket tettek a biotechnológiai területén. 2019-ben egyéb fejlesztések mellett bejelentették számos új egészségügyi együttműködés létrejöttét, így például a *Microsoft* és a *Novartis* között, amelyek célja az AI integrálása a klinikai fejlesztésbe. Ezek a társulások jelentős műszaki fejlődést hozhatnak létre, és olyan IP-stratégiákhoz vezethetnek, amelyek erősen növelik a licencmegállapodási lehetőségeket olyan területeken, amelyek eltérő módokon közelítenek ezekhez a kérdésekhez.

Az új megközelítések valószínűleg az IP-stratégia eltolódásához vezetnek a biotechnológia területén. A gyógyászati beavatkozás egyre kisebb betegpopulációkat céloz meg egyre sajátosabb kezelési módszerekkel. Valószínűleg annak lehetünk a tanúi, hogy nagyobb hangsúlyt fektetnek nem csupán a végső gyógyászati termékekre és protokollokra, hanem a klinikai fejlesztési eljárás egészére is.

Az Európai Szabadalmi Hivatal közelítése a szabadalmazhatósághoz ezen a területen még fejlődik. 2018-ban az ESZH korszerűsítette vizsgálati irányelveit, és első ízben iktatott be iránymutatást arra nézve, hogyan kell értelmezni algoritmusok és számítógépprogramok szabadalmazási követelményeit az AI és az ML vonatkozásában. Az ESZH műszaki fellebbezési tanácsa T 0694/16 sz. döntésében elismerte, hogy újnak tekinthető egy olyan igénypont, amely egy ismert gyógyszer felhasználására irányul egy célzottan kiválasztott pácienscsoportban még akkor is, ha az azonosított alcsoport átfedést mutat a korábban kezelt pácienscsoporttal.

Az Egyesült Királyság egészségügyi minisztere 2019-ben bejelentette, hogy 250 millió angol font beruházással létrehoznak egy új Országos Mesterséges Intelligencia Laboratóriumot „a szabadalmak egészségének és életének megjavítására”.

A *Nature* c. folyóirat nemrég publikált egy cikket arról, hogy a *Google Health* és az *Imperial College London* által végzett kutatások során egy AI-rendszert használtak mellrák szkrínelésére, és azt találták, hogy a betegség megállapításában az AI-rendszer ugyanolyan hatásos, mint az orvosok.

Az AI alkalmazása nem csupán az egészségügy, hanem a technika valamennyi területén változásokhoz vezetett, növelve szerepét többek között az önrendelkező és az önjáró gépkocsik fejlesztése terén. A Toyota 2020 kezdetén jelentette be, hogy egy 700 000 négyzetméter alapterületű „jövő városát” épít a Fuji-hegy lábánál „teljesen összekapcsolt ekorendszerként”. Ugyancsak nő az AI felhasználása 5G hálózatokban és az emberi erőforrások növelésében, mégpedig nem csupán az ember helyettesítésével, hanem az emberi intelligencia fejlesztésével is, lehetővé téve az emberi munka optimális elvégzését.

Az AI-technológiák alkalmazása és elfogadása rendszerint számos műszaki terület ötvözését jelenti, így például számítógép-algoritmusok és bioinformatika vagy ideghálózatok és telefonapplikációs hálózatok kombinálását.

Németország

A) A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) 2019. október 18-án megerősítette a Nivea-termékeket előállító *Beiersdorf* BLAU (kék) színvédjegyét. A védjegy létezéséért a *Beiersdorf* több mint tíz évig pereskedett a versenytárs angol *Unileverrel*. Az absztrakt BLAU színvédjegyet (Pantone 280 C) 2005-ben jelentette be a Német Szabadalmi és Védjegy hivatalnál (Deutsches Patent- und Markenamt, DPMA). Minthogy a színek önmagukban általában nem sajátíthatók ki egy vállalat által, a hamburgi székhelyű kozmetikai óriás arra hivatkozott, hogy a kék színtónus megkülönböztetőképeségre tett szert a vonatkozó közönség köreiben kozmetikumok, nevezetesen test- és szépségápoló szerek, valamint bőr- és testápoló termékek védjegyeként. Végül a DPMA 2007-ben lajstromozta a védjegyet erre az árucsoportra.

Az Unilever azonnal kérte a védjegy törlését a DPMA-nál azon az alapon, hogy nem teljesültek a védjegy szerzett megkülönböztetőképeségének követelményei. A DPMA egyetértett ezzel az érveléssel, és 2010-ben elrendelte a védjegy törlését. Így a kék színt nem fogadták el védjegyként, hanem csak díszítő háttérként a tulajdonképpeni NIVEA védjegyhez.

A *Beiersdorf* a döntés ellen fellebbezést nyújtott be a Szövetségi Szabadalmi Bíróságnál (Bundespatentgericht, BPG), de a BPG a fellebbezést elutasította. Ez ellen a *Beiersdorf* törvényességi alapon kért jogorvoslatot a BGH-nál, amely 2015. július 9-i ítéletével neki adott igazat, és a BPG döntését hatályon kívül helyezve az ügyet visszautalta a BPG-nek.

A BPG a fogyasztói szokásokról készült felmérés révén történő bizonyítást rendelt el. E döntését követően a helyzet semmiképpen sem volt előre látható. A BPG 2013. évi első döntésében túl magas követelményeket támasztott egy színvédjegy használat útján szerzett megkülönböztetőképeséggel kapcsolatban. Ezt követően a BGH világossá tette, hogy az 50%-nál nagyobb megkülönböztetőképeség általában elegendő az elvont színvédjegyek számára. Ilyen eset forog fenn, amikor egy fogyasztói felülvizsgálat során a résztvevőknek több mint a fele a színt egy konkrét vállalat bizonyos árutípusaival hozza kapcsolatba. A Nivea-kék 57,95%-ot ért el, és a BGH szerint a BPG helytelenül követelt 75%-nál magasabb értéket. A BGH azonban az első fogyasztói felülvizsgálatot módszertanilag is helytelennek tekintette, mert a résztvevőknek mutatott színkártyák fehér széllal ábrázolták a kék színt, amiből a válaszolók a Nivea-termékek kék-fehér színkombinációjára gondolhattak, és ez a vizsgált ügyben az igényelt körön kívül esett. Ezért új fogyasztói felülvizsgálatra volt szükség.

Ennek megfelelően a BPG új, ténybeli és módszertanilag pontos fogyasztói vizsgálat elvégzését írta elő, és végül megállapította, hogy a védjegy megkülönböztetőképeségre tett szert bizonyos bőr- és szépségápoló termékek, nevezetesen haj- és bőrápoló szerek, arcápoló termékek, tusfürdők, szappanok, borotvahabok és -gélek, valamint borotválkozás utáni arcvizek esetében, aminek eredményeként 2019. október 18-i döntésével megerősítette *Beiersdorf* BLAU színvédjegyét.

B) A német Szövetségi Alkotmánybíróság (Bundesverfassungsgericht, BVG) 2020. februárban úgy döntött, hogy az Egyesült Szabadalmi Bíróságra vonatkozó Egyezmény (Unified Patent Court Agreement, UPCA) német ratifikálása érvénytelen, mert a szavazásnál nem volt jelen a parlament kétharmados többsége, amit a német alkotmány ír elő. A törvényt ugyanis annak idején a parlament jelen levő 35 tagja egyhangúan fogadta ugyan el, de a parlament 709 tagot számlál.

Az UPCA bizonyos mértékben joghatóságot ruház át a német nemzeti bíróságokról az UPC-re, amit nem lehet könnyen visszaszerezni, és ezért azt gondolták, hogy befolyásolja a német alkotmányt. Ha az ilyen átruházásnál nem követik a megfelelő eljárást, a bírók többsége szerint a ratifikálás hatálytalan.

A nyolc bíró közül azonban három elutasító véleményt fogadott el, amelyben arra is figyelmeztettek, hogy a többségi vélemény a bíróságnál benyújtott fellebbezések számának jelentős növekedéséhez vezethet, és ez károsan befolyásolhatná a demokratikus folyamatot és az európai integrációt. Nézetük szerint alakítások nem képezhetik az alapját hatáskör-áttruházás megakadályozásának.

A BVG olyan döntést is hozott, hogy nem fogadható el a többi panasz, amelyek arra a tényre vonatkoznak, hogy a bírók nem életfogytigra, hanem csupán hat évre vannak kinevezve. Ennél fontosabb, hogy nincs kellően igazolva a német alkotmányba való beavatkozás, sem az a panasz, hogy az UPCA sértené az EU-törvényt. Ezek a panaszok nyilvánvalóan sokkal nagyobb gondot okozhatnak az UPC számára, mert az első kettő az UPC felülvizsgálatát kívánná, míg az utolsó, ha helyt adnak neki, nem lett volna orvosolható további EU-törvényhozás nélkül.

A BVG azt állítja, hogy az UPCA közvetlen befolyást gyakorol a részt vevő tagországokra, mert azok képviselve vannak az Adminisztratív Bizottságban, amelynek háromnegyedes többséggel kell döntéseket hoznia.

A BVG szerint az EU-törvény nem ró kötelezettségeket a tagállamok nemzeti törvényeire, ami azt eredményezhetné, hogy az ilyen törvények sértenek egy tagállam alkotmányát. Így az EU-törvény megsértése nem sérti önműködően a német alkotmányt, még az európai törvénnyel való összhang elvének a német alkotmányban való meglétét figyelembe véve sem. Így a megfelelés az EU-törvénynek nem alkotmányi követelmény.

Mínthogy az UPC egy független, nemzetek feletti intézmény, amely különálló az EU intézményeitől, azt a panaszt, hogy sérti az Európai Unió Alapvető Jogainak Alapokmányát, a bíróságnak nem kell eldöntenie.

A döntésnek ez a része egyébként nagyon érdekes, mert a szakértők hosszú ideig vitatkoztak az UPC jellegén. A BVG most egyértelműen nemzetek fölötti bíróságnak minősítette.

A BVG emlékeztet arra, hogy a német alkotmányt 1992-ben megváltoztatták annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a szuverenitás átruházását egy Egyesült Európa létrehozásához.

A bíróság nézete szerint azonban az alkotmány nem írja elő, hogy a szuverenitást csak EU-intézményekre lehet átruházni; ez nyitva marad mindaddig, amíg a célt szolgálja.

A BVG azt is megállapítja, hogy az UPC-t az EU integrációs programja részeként lehet tekinteni, és az EU-törvény helyetteseként is értelmezhető. Az elsődleges EU-törvényben van az alapja, és egy megfelelő EU-intézmény funkcionális ekvivalense. Szorosan kapcsolódik másodlagos EU-törvényekhez is, amilyen az egységes európai szabadalomra vonatkozó szabályozás. Emellett maga az UPC is kötődik az EU-törvényhez. Támogatták azok az EU-testületek is, amelyeknek különböző szerepük van az UPC vonatkozásában. Így például az Európai Bizottsággal meg kell tárgyalni a végrehajtási szabályok változtatásait. Az a tény, hogy az UPCA-hoz nem mindegyik európai állam csatlakozott, nem ellenkezik az integrációs programmal, amelyet jobban erősít a fokozott együttműködés intézménye.

A BVG szerint azonban az UPCA nem tér el az Európai Unió Működési Szerződésének (Treaty on the Functioning of the European Union, TFEU) 262. cikkétől, amely csupán azt feltételezi, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozó viták eldöntését át fogják ruházni az EU Bíróságára. Ez a tagállamok beleegyezését igényelné.

Itt meg kell jegyezni, hogy valójában azok a tagállamok adtak ilyen hozzájárulást, amelyek aláírták az UPC-egyezményt, különösen, ha ratifikálták is azt. Nem kimondottan ez a helyzet a fennmaradó tagállamok esetében, azonban mostanáig a CJEU-nál egyik állam sem nyújtott be fellebbezést az UPCA ellen, és az UPCA elleni új kezdeményezésekről sincs tudomásunk. Emellett ennek a kérdésnek a felmerülése előtt a BVG már döntött arról, hogy az EU megsértése semmiképpen sem képezi a német alkotmány megsértését.

Továbbmenve a BVG azt mondja, hogy az igazságszolgáltatás átruházása az UPC-re nem jelent komoly beavatkozást a német igazságszolgáltatásba, és ezért a német alkotmányba sem. Ennek következményeként a ratifikálást a parlamenti tagok kétharmados többségének kell jóváhagynia. A bíróság nem azt állítja, hogy jogtalan az igazságszolgáltatásba és az alkotmányba való beavatkozás, hanem csupán annyit mond, hogy nem követték a megfelelő szavazási eljárást. Bár nem szerencsés, hogy a ratifikálást érvénytelennek nyilvánították, az UPC számára jó hír, hogy az egyéb panaszokat a BVG elfogadhatatlannak nyilvánította, ami annyit jelent, hogy most biztosan ismerjük a BVG elé terjesztett valamennyi kérdést.

A BVG döntését a fentiek figyelembevételével mellett korlátozottnak lehet tekinteni. Az UPCA jelenlegi alakjában nagy valószínűséggel nem lépne hatályba, miután az Egyesült Királyság jelezte, hogy az egyezményben nem kíván tovább részt venni. Az események ilyen menete mellett valószínűtlen, hogy Németország befejezné a ratifikációs eljárást az egyezmény újratárgyalása előtt például arra vonatkozólag, hogy hol lesz a vegyészeti, gyógyszergyártási és élettudományi ügyek központi divízióbeli szekciójának helye. Ez a kérdés valószínűleg lényeges késedelmet fog okozni, és új törvények jóváhagyását fogja kívánni a tagállamok parlamentjei által. Még ha mindez a tagállamok sok ütköző érve ellenére megtörténik is, a BVG által eldöntetlen sok lényeges kérdés jelentős bizonytalanságot okoz a terv sikerében. Különösen a bírósági függetlenség alapvető elvével kapcsolatban képzelhető

el, hogy egy új alkotmányjogi panaszt fognak benyújtani jobban megalapozott indokolással, és ezt a kérdést az Európai Szabadalmi Hivatal szervezetére vonatkozó egyéb függő alkotmányjogi panaszok mellett kell majd vizsgálnia a BVG-nek. Mindezt figyelembe véve rosszak a kilátásai az európai szabadalmi csomag közeljövőbeli megvalósításának.

C) A Münchener Felső Tartományi Bíróság 2019. december 12-i *Leiterklemme* (vezetőkapocs) -döntésében megváltoztatta az ideiglenes intézkedés megalapozásához szükséges követelményeket.

a) Az ügy előzményei

A bíróság fentebb említett ítéletének előzménye, hogy a perbeli szabadalom engedélyezése után csupán öt nappal a felperes már ideiglenes intézkedést kért arra hivatkozva, hogy az alperes bitorolja szabadalmát.

A Münchener Tartományi Bíróság a felperes keresetének benyújtása után 10 nappal szóbeli tárgyalást tartott, és elrendelte a kérelmezett ideiglenes intézkedést.

E döntés ellen az alperes a Münchener Felső Tartományi Bíróságnál nyújtott be fellebbezést.

b) A Münchener Felső Tartományi Bíróság döntésének összefoglalása

1. Szabadalmi perekben egy ideiglenes intézkedés elrendeléséhez általában arra van szükség, hogy a perbeli szabadalom érvényessége egyértelműen meg legyen állapítva a felperes javára.

Azt, hogy egy perbeli szabadalom érvényessége kellően biztos-e, a nagyfokú valószínűség szabványa alapján kell megállapítani. Ezt általában csak akkor lehet feltételezni, ha a perbeli szabadalom első fokon már túlélte egy felszólalási vagy megsemmisítési eljárást, vagy ha kivétel alkalmazható.

2. Az alperes elsőfokú eljárásban való meghallgatási jogának állítólagos sérelmét, amely az eljárás szoros időhatárainak volt tulajdonítható, a további eljárás orvosolta, mert az alperesnek elegendő lehetősége volt arra, hogy a bitorlás kérdésével és a perbeli szabadalom érvényességével foglalkozzon, és hogy az ügyet a másodfokú meghallgatás előtt bemutassa.
3. A használati minta, amely egy vizsgálatlan szellemi tulajdoni jog, általában nem képez megfelelő alapot ideiglenes intézkedéshez.

A Münchener Felső Tartományi Bíróság tehát fenntartotta a Münchener Tartományi Bíróság döntését olyan vonatkozásban, hogy megalapozottnak találta a keresetet, azonban elrendelte az ideiglenes intézkedés visszavonását, mert úgy ítélte meg, hogy annak nem volt megfelelő alapja.

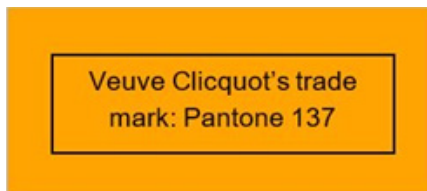
Kimondottan eltérve korábbi joggyakorlatától, és – összhangban a Düsseldorf-i és a Karlsruhe-i Felső Tartományi Bíróság joggyakorlatával (a Düsseldorf-i Felső Tartományi Bíróság

2017. december 14-i és a Karlsruhei Felső Tartományi Bíróság 2015. szeptember 23-i ítélete) – döntésében azt az álláspontot képviselte, hogy egy szabadalomnak túl kell élnie egy elsőfokú felszólalási vagy megsemmisítési eljárást ahhoz, hogy megfelelő alapot szolgáltatáson ideiglenes intézkedéshez. Csak ilyen előéletű szabadalom alapján rendelhet el a bíróság ideiglenes intézkedést.

Olaszország

Az MHCS (a Veuve Clicquot pezsgő és egyéb luxusitalok előállítója) 2020. márciusban örömmel értesült arról, hogy a Velencei Bíróság megállapította a Pantone 137 narancsszínre lajstromozott védjegyének bitorlását.

A *Masottina SpA* (Masottina) proseccót forgalmazott hasonló színű címkével, és az MHCS azt állította, hogy ezzel nemcsak bitorolta az ő védjegyét, hanem a tisztességtelen versenyt tiltó jogszabályba is ütközött, rontotta az ő hírnevét, és ártott színvédjegyének megkülönböztető jellegének. Az MHCS védjegyét az 1. ábrán, míg a Masottina védjegyét a 2. ábrán mutatjuk be.

1. ábra

2. ábra

A Velencei Bíróság a védjegybitorlás megítélésakor a márkák összetévesztési valószínűségét, a termékek hasonlóságát és a fogyasztók figyelmi szintjét vette figyelembe, továbbá a termékek megkülönböztető alkotórészeit, valamint a képi és fogalmi hasonlóság által keltett általános benyomást. A bíróság megállapította, hogy a fogyasztók csupán átlagos figyelmet fordítanak a prosecco vagy a pezsgő vásárlására, és ezért valószínűleg emlékeznek a védjegyekre mint egészre anélkül, hogy megjegyeznének egyes elemeket, amilyen a narancsszín pontos árnyalata.

A bíróság elfogadta azt a nézetet, hogy a színek lényegüknél fogva nem disztinktívek, és elfogadta azt a tényt is, hogy a Veuve Clicquot sajátos Pantone 137 narancsszíne nagyfokú használat révén megkülönböztetőképesre tett szert. Az MHCS bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a lajstromozott színt az 1800-as évek kezdetétől használja, és bevonta fejleszt-

tőjét hirdetési kampányaiba. Emellett az MHCS arra is hivatkozott, hogy az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala is elismerte védjegyének szerzett megkülönböztetőképességét, amikor védjegy ellen sikertelenül indítottak törlési eljárást. Ennek megfelelően a bíróság megállapította, hogy az MHCS védjegyét bitorolták, és helyt adott a felperes ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló kérelmének is, amivel meggátolta a jogsértő palackok előállítását és forgalmazását. A bíróság a már címkézett palackok megsemmisítését is elrendelte.

A Velencei Bíróság azonban nem ítelt meg kártérítést, mert elutasította az MHCS-nek azt az állítását, hogy a Masottina magatartása a tisztességtelen versenyt tiltó törvény jogszabályaiba is ütközik, és károsította Veuve Clicquet lajstromozott védjegyének hírnevét, megállapítva, hogy míg az MHCS bizonyította, hogy a szín használat révén megkülönböztetőképességre tett szert a vonatkozó árukkal kapcsolatban, az ilyen téren benyújtott bizonyítékok azonban nem voltak elégségesek a védjegy szükséges hírnevének megalapozásához. Az olasz bíróság szerint a kontúr nélküli szín megkülönböztetőképességének bizonyításán túl még valamilyen további bizonyítékra is szükség lett volna annak megállapításához, hogy a védjegy az EU védjegyrendeletének 9(c) cikke szerint szükséges hírnévvel bír. A bíróság azonban nem tért ki arra, hogy milyen további bizonyíték lett volna szükséges.

Oroszország

A *Soremartec S. A.* olasz cég 2018-ban az Orosz Szabadalmi és Védjegyhivatalnál 2017. augusztus 22-én benyújtott bejelentésében kérelmezte Oroszországban jól ismert RAFFAELLO védjegyének lajstromozását népszerű, belül mogyorót tartalmazó kókuszgolyóira, azt állítva, hogy védjegy cukrászati árukra, nevezetesen édességekre híressé vált.

A védjegyet Oroszországban egy orosz vállalat használta a védjegytulajdonossal kötött licencmegállapodás alapján. A kérelmező a védjegytulajdonos volt, míg az áru oroszországi előállítására, forgalmazására és eladására vonatkozó dokumentumok az orosz licencvevőre utaltak.

A hivatal 2018. decemberben elutasította a bejelentést, ami ellen a bejelentő fellebbezést nyújtott be a Szellemi Tulajdoni Bíróságnál.

A hivatal elutasító végzésében mind műszaki, mind lényegi okokra hivatkozott:

- hiányzott a kapcsolat a licencmegállapodás alapján előállított áruk és a védjegytulajdonos között, és nem bizonyították, hogy a fogyasztók a védjegyet a védjegytulajdonossal társítják;
- a hivatalnak benyújtott szociológiai vizsgálati eredmények megbízhatatlanok voltak, mert nem vonatkoztak versenytársakra és leányvállalatokra;
- a fogyasztók nem azonosították közvetlenül a védjegytulajdonost a termékek előállítójaként.

A Soremartec által a hivatal elutasítása ellen benyújtott fellebbezés alapján a bíróság megállapította, hogy a hivatal nem megfelelően vizsgálta és értékelte a benyújtott összes bizonyítékot, és rámutatott, hogy az elutasítás indokolása hibás volt.

A bíróság kifejtette, hogy egy híres védjegy bejelentésének vizsgálatakor a hatóságnak a védjegy használatát annak figyelembevételével kell elbírálnia, hogy az áruk a fogyasztók számára ismert vállalatától származnak. A bejelentést abban az esetben lehetett volna elutasítani, ha a védjegy egyáltalán nem lett volna használva, nem az áruk azonosítása céljából használták, vagy a fogyasztók körében nem tett volna szert hírnévre.

A bíróság megállapította, hogy bár a hivatal utalt az árukkal kapcsolatban használt védjegy különböző változataira, azonban nem vizsgálta, hogy a fogyasztók a védjegyet eltérő forrású új védjegyként, vagy pedig ugyanazon védjegy eltérő forrásból származó változatként fogták-e fel.

A bíróság azt is leszögezte, hogy a védjegy ismertsége nem kívánja meg, hogy kapcsolat legyen az áruk egy sajátos gyártója, eladója vagy a védjegytulajdonos és a védjegy között, és hogy a fogyasztóknak nem kell ismerniük a védjegytulajdonos és a gyártó pontos vállalati nevét, hanem csupán az áruk eredetét kell megérteniük.

A fentiek alapján a bíróság semmisnek tekintette a RAFFAELLO védjegy jól ismert védjegyként való lajstromozása iránti kérelmének elutasítását, és elrendelte, hogy az Orosz Szabadalmi és Védjegyhivatal a bíróság ítéletében található megállapítások figyelembevételével vizsgálja felül az ügyet. A hivatalnak új tárgyalást kell tartania, és a kérelmet új tanácsnak kell elbírálnia.

Spanyolország

Az 1-es sz. Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 2019. december 23-án elutasított egy ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló kérelmet, amelyet a *Sanofi* nyújtott be a *Mylan* ellen egy biohasonló inzulintermékkel kapcsolatban. A Sanofi az ügy érdemére vonatkozó főeljárásban a szabadalmi igénypontok korlátozását kérte, azonban a bíróság azon a véleményen volt, hogy egy ilyen módosított alapú szabadalmat nem lehet sem megerősíteni, sem figyelembe venni az ideiglenes intézkedésre vonatkozó eljárásban, amelyet a megadott szabadalom alapján korábban kezdtek el.

a) Tények

A Sanofi a tulajdonosa a „Gyógyszeradagoló készülék és eljárás egy gyógyszeradagoló készülék előállítására” című, 2 346 552 (EP '552-es) sz. európai szabadalomnak, amely 2029. október 8-án jár le. A szabadalom nem gyógyszer-előállítási eljárást igényel, hanem egy injektálható gyógyszeradagoló készüléket (például egy fecskendő vagy tollat) bizonyos műszaki jellemzőkkel gyógyszerek beadására.

A Mylannak forgalmazási engedélye volt egy biohasonló inzulintermékre (SEMGLEE®) injektálható oldattal előtöltött toll alakjában.

2019. július 12-én a Sanofi a Mylan ellen bitorlási pert indított, és egyidejűleg *ex parte* eljárásban ideiglenes intézkedés elrendelésével a SEMGLEE termék piacra vitelének eltiltását kérte a bíróságtól. Az ügyet az 1-es sz. Barcelonai Kereskedelmi Bíróságnak osztották ki, amely elutasította az ideiglenes intézkedés *ex parte* elrendelését, és ehelyett szóbeli tárgyalást tűzött ki 2019. október 31-re. A 2019. július 30-i közbenső döntésben a bíró megállapította, hogy a megadott szabadalom érvényessége kétségesnek tűnik, mert a szabadalmat csupán az Európai Szabadalmi Hivatal fellebbezési tanácsa által módosított formában tartották fenn, függőben levő fellebbezéssel. A bíró megjegyezte továbbá, hogy indokolatlan a rendkívüli sürgősség.

Időközben az érdemi eljárásban a Mylan védekező iratot nyújtott be, és ellenintézkedésként kérte a megadott szabadalom érvénytelenítését. Továbbá a fellebbezési tanács 2019. október 15-én fenntartotta a szabadalmat ismét módosított formában. A Sanofi az ideiglenes intézkedés ügyében megtartandó szóbeli tárgyalás előtt az érdemi eljárásban korlátozási kérelmet nyújtott be (egy segédkérelemmel együtt), kérve, hogy az ESZH Felszólalási Osztálya és a fellebbezési tanács által fenntartott módosított szabadalmi igénypontok képezzék az eljárás alapját.

A következő napon az ideiglenes intézkedés tárgyában tartott szóbeli tárgyaláson a Sanofi bejelentette, hogy már nem tartja fenn az engedélyezett szabadalmat, hanem a módosítottat mint az ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelem alapját. Ezzel szemben a Mylan azzal érvelt, hogy a szabadalom módosított alakja Spanyolországban még nem lépett hatályba, és egy szabadalmat nem lehet az ideiglenes intézkedésre vonatkozó eljárás keretében korlátozni, hanem csupán az érdemi eljárásban, ahol a kérdéssel még foglalkozni kellett. A Mylan továbbá azzal érvelt, hogy az ügy semmiképpen nem volt sürgős, és ezért nem is képezhette alapját ideiglenes intézkedésre irányuló kérelemnek. A Mylan egyebek mellett hangsúlyozta, hogy a Sanofi még csak nem is használja az eljárás alapját képező szabadalmat.

b) A bíróság döntése

2019. december 23-án a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 1-es sz. tanácsának három szabadalmi bíró tagja elutasította a Sanofi ideiglenes intézkedésre vonatkozó keresetét, és fenntartotta a Mylan állításait. Így a döntés elismerte, hogy a Sanofi 2019. júliusban a megadott szabadalom alapján benyújtott ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmének indokolása után nem hivatkozhat szabadalmának módosított alakjára, amellyel az érdemi ügyben folytatott főeljárásban még nem foglalkoztak.

Ilyen vonatkozásban a bíróság azt is hangsúlyozta, hogy egy ideiglenes intézkedés sürgősségének kérelmezése nem egyeztethető össze a szabadalom korlátozásának későbbi kérelmezésével az ügy érdemében folytatott főljárásban.

Svédország

A rendes védjegyoltalom, amely az összetévesztés valószínűségén alapszik, és a jól ismert védjegyek tágabb, kiterjesztett oltalmi köre hagyományosan a védjegy törvény két elkülönített dimenziójaként fogható fel. A jellemző erő elvének felmerülése azonban, aminek alapján egy erős védjegy tágabb oltalmi körrel rendelkezik az összetévesztés valószínűsége elleni alapvédelem területén, bizonyos mértékig elmosta a határvonalat a két dimenzió között. A Svéd Szabadalmi és Védjegy hivatal 2019. március 7-én olyan döntést hozott, amely a jól ismert védjegyek esetében nyilvánvalóvá tette ezt az elmosódott vonalat a jellemző erő elve és a tágabb oltalmi kör között.

A bíróság megállapította, hogy a TIMBERLAND védjegyet birtokló *TBL Licensing* (TBL) felperes nem szolgáltatott elegendő bizonyítékot, tehát eladási adatokat vagy piacvizsgálatot annak az állításnak az alátámasztására, hogy védjegye jól ismert védjegyként van oltalmazva. Az a tény, hogy a Timberland széles körű pénzügyi tájékoztatást, így eladási számokat közölt, nem volt elfogadható elegendő bizonyítékként a jól ismert követelmények kielégítéséhez. A bíróság szerint azonban a benyújtott bizonyítékok alátámasztották, hogy a védjegy tartós, széles körű használat révén az összetévesztés valószínűségi fogalmának keretén belül bizonyos mértékig erősebb oltalmat szerzett. A bíróság megállapította, hogy a TIMBERLAND védjegy erejének figyelembevétele folytán fennállt az összetévesztés valószínűsége.

a) Az ügy háttere

A svéd védjegy törvény szerint, amely az európai védjegyirányelven alapszik, egy védjegyet nem lehet lajstromozni, ha van egy azonos vagy hasonló védjegy, amely az érintett közönség jelentős része számára ismert, ha a használat tisztességtelen előnyt jelent vagy megfelelő ok nélkül káros a védjegy hírnevére vagy megkülönböztető jellegére. A CJEU szerint ahhoz, hogy egy védjegy tágabb, jól ismert oltalmi körrel rendelkezze, arra van szükség, hogy a korábbi védjegy az általa érintett termékek vagy szolgáltatások vonatkozásában az érintett közönség jelentős része által ismert legyen. Annak vizsgálatakor, hogy ez a feltétel teljesítve van-e, a nemzeti bíróságnak valamennyi vonatkozó tényt figyelembe kell vennie, különösen a védjegy által fedett piaci részesedést, a használat intenzitását, földrajzi kiterjedését és tartamát, továbbá a védjegyet hirdető vállalat beruházásának mértékét (lásd az 1999. szeptember 14-i *General Motors*-döntést).

Azt, hogy egy védjegyet az érintett közönség jelentős része jól ismer-e, piacvizsgálatok segítségével lehet meghatározni. Ilyen vizsgálatokat gyakran használnak bizonyítékként védjegyügyekben; bizonyított értéke a vizsgálat minőségétől függ.

Egy lajstromozatlan védjegy azonos lehet egy korábbi lajstromozott védjeggyel, vagy ahhoz hasonlíthat azonos vagy hasonló típusú áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában, amikor fennáll az összetévesztés valószínűsége, ideértve azt a kockázatot, hogy a jelzés használata ahhoz a hiedelemhez vezethet, hogy kapcsolat van a jelzést használó fél és a védjegy tulajdonosa között. Az összetévesztés kockázatának felmérése a védjegy általános benyomásán alapszik, ahol az összes vonatkozó körülményt figyelembe kell venni, így a védjegyek hasonlóságát, továbbá a védjegyek által fedett áruk és szolgáltatások hasonlóságát, valamint a korábbi védjegy megkülönböztetőképességét.

b) Az ügy tényei

A TBL tulajdonosa a TIMBERLAND védjegynek mind szó-, mind ábrás védjegyként, amelyeket például a 25. áruosztályban (ruházat és lábbeli) használt és lajstromozott. A TBL felszólalt a TIMBERZ ábrás védjegy ellen, amelyet a svéd hivatalnál a 25. áruosztályban (ruházat) lajstromoztak. A hivatal azonban a felszólalást elutasította. Ez ellen a TBL a Svéd Szabadalmi és Piaci Bírósághoz fordult, kérve a TIMBERZ védjegy törlését.

A TBL azzal érvelt, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége a TIMBERLAND és a TIMBERZ védjegy között. Azt állította továbbá, hogy a TIMBERZ védjegy tisztességtelen előnyre tenne szert, és károsítaná a TIMBERLAND védjegy megkülönböztető jellegét és hírnevét.

A TBL a 2017–2018-as években sok pénzt költött hirdetésekre magazinokban, adatmédiumokban és szociális médiumokban, együttműködve svéd zeneművészekkel. A Timberland 2018-ban összesen 237 000 USD-t költött svéd fogyasztókra irányuló hirdetésekre. A TBL azt is hangsúlyozta, hogy globális hirdetései bizonyos mértékig az EU-ra és a svéd piacra irányultak, és ezeket a hirdetéseket többek között az amerikai kosárlabda-ligával együttműködve valósította meg. Ilyen háttérrel a TBL elsősorban azzal érvelt, hogy a TIMBERLAND védjegy Svédországban és az EU-ban is ismert a vonatkozó közönség számára, és hogy Svédországban az érintett közönség jelentős része tudomással bír a védjegyről.

c) A Svéd Szabadalmi és Piaci Bíróság döntése

A bíróság szerint a TBL viszonylag alapos kutatást végzett annak alátámasztására, hogy védjegyei ismertek voltak az érintett közönség jelentős része számára. A vizsgálat igazolta, hogy a TBL jelentős beruházásokat végzett védjegyeinek svédországi hirdetésére, és nagy mennyiségű olyan árut adott el, amelyen fel voltak tüntetve a védjegyek. A TBL azonban nem nyújtott közvetlen bizonyítékot piaci elismertségéről fogyasztóalapú piacvizsgálatok eredményeképpen. Emellett nem szolgáltatott bizonyítékot piaci részesedéséről. Mindebből a bíróság arra következtetett, hogy a TBL nem bizonyította kellő mértékben védjegyének jólismertségét.

A továbbiakban a bíróság megállapította, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége, és kinyilvánította, hogy a TIMBERLAND és a TIMBERZ védjegy vizuális és hangzási szempont-

ból hasonló, jöllehet a TIMBERZ szó rövidebb, és eggyel kevesebb szótagból áll. Továbbá a vonatkozó védjegyek első „timber” része uralja a védjegy által keltett benyomást és általános észlelést. Az ábrás védjegyekkel kapcsolatban a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a TIMBERLAND védjegyben a kör egy fával, illetve a TIMBERZ védjegyben a kör a T és a Z betűk körül hozzájárul a védjegyek vizuális hasonlóságához. A „timber” rész is fogalmi hasonlósághoz vezet. A hasonlóságok azt jelzik, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége. A TBL védjegyei viszonylag nagymértékű bennük rejlő megkülönböztetőképességgel is rendelkeznek. A bíróság arra is kitért, hogy a vizsgálat alátámasztotta, miszerint a védjegyek tartós és széles körű használat révén „megerősített oldalmat” szereztek a megnövekedett megkülönböztetőképesség révén, a Timberland hirdetési erőfeszítéseinek köszönhetően. Így a bíróság hatályon kívül helyezte a hivatal döntését, amely jóváhagyta az ábrás TIMBERZ védjegy lajstromozását.

Az egyik bíró nem értett egyet a többség döntésével, és megállapította, hogy mindkét védjegy tartalmazza a „timber” szót, azonban a védjegyek utolsó része mind vizuális, mind hangzási szempontból lényegesen különbözik. Az ábrás védjegyek tipográfiája is erősen eltér egymástól. A TIMBERZ védjegy „Z” betűje miatt a védjegyek kiejtése is különböző. Az eltérő véleményt hangoztató bíró szerint ezek a különbségek azt eredményezik, hogy nem áll fenn összetévesztés kockázata, és így nincs akadálya a TIMBERZ védjegy lajstromozásának.

Szerbia

Szerbiában 2020. február 1-jén új védjegy törvény lépett hatályba, amely számos változást vezetett be többek között azzal a céllal, hogy a szerb törvényt összhangba hozzák az európai védjegy törvénnyel. Az alábbiakban röviden összefoglaljuk az új törvény legfontosabb változásait.

- a) Leglényegesebbnek az a változás tekinthető, hogy az új törvény bevezeti a felszólalási eljárást. Ennek a rendelkezései lényegileg megegyeznek a 2017. évi EU védjegyrendeletben foglaltakkal. Ha a Szerb Szellemi Tulajdoni Hivatal a felszólalást elfogadhatónak találta, felszólítja a bejelentőt megjegyzéseinek benyújtására. A bejelentő kérheti, hogy a felszólaló bizonyítsa korábbi védjegyének legalább öt évig tartó tényleges használatát.
- b) Ellentétben a korábbi védjegy törvénnyel, amely a nemzeti kimerülés elvét alkalmazta, az új védjegy törvény elfogadja a nemzetközi kimerülés fogalmát. Ennek megfelelően ha a védjegy tulajdonos bárhol a világon piacra visz a védjeggyel védett árukat, kimerítette azt a jogát, hogy megtiltsa az áruk további forgalmazását.
- c) Az új törvény szerint egy licencmegállapodás megszegése védjegybitorlást jelent, vagyis egy olyan licencvevő, aki megsérti az egyezmény rendelkezéseit, nem csupán szerződésszegést követ el, hanem védjegybitorlást is.
- d) A jogellenes módon történő összehasonlító hirdetés védjegybitorlásnak minősül.

- e) Egy védjegylicencia jogosultja csak a védjegytulajdonos hozzájárulásával indíthat védjegybitorlási pert.
- f) Az új törvény bevezeti a *restitutio in integrum* lehetőségét, aminek alapján egy védjegybejelentő vagy -tulajdonos, aki elmulasztott egy határidőt, a mulasztás okainak igazolása után tovább gyakorolhatja jogait.
- g) Az új törvény véget vetett a kétfórumos eljárási elvnek: a hivatal döntése végleges, vagyis egy elégedetlen fél már nem nyújthat be fellebbezést, azonban kezdeményezhet adminisztratív pert.

Tajvan

A Tajvani Szellemi Tulajdoni Hivatal – ellentétben a 2018. évi adatokat publikáló Japán Szabadalmi Hivatallal – a 2019. évi adatokat tette közzé 2020. februárban. A legfontosabbakat az alábbiakban közöljük.

A 2019-ben benyújtott szabadalmi bejelentések száma az előző évi 73 421-gyel szemben 74 652 volt (együtt számlálva a találmányi, használatiminta- és mintabejelentéseket). Ebből a hazai bejelentők 18 984 bejelentést nyújtottak be. A védjegybejelentések száma az előző évi 84 816-ról 86 794-re emelkedett.